

COLOURS

COLlaborative innOvative sUstainable Regional univerSities

Suradna, inovativna i održiva regionalna sveučilišta

str. 4-5

TEMA BROJA str. 6-7

NAJCITIRANIJE ZNANSTVENICE SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FESTIVAL PUnKt - str. 9
intermedijalni festival
književnosti Osijek,
24. - 26. listopada 2023.

str. 15-18

BUDI UZOR®
INOVA 2023.

1. sjednica Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2023./2024. godini održana 25. listopada 2023.

Potvrda statusa gostujućeg nastavnika Matthewa Trustmana na Akademiji za umjetnost i kulturu

Na temelju dostavljene dokumentacije o provedenom postupku provjere ispunjavanja uvjeta statusa međunarodno priznatog profesora, Odluke Akademskog vijeća i pozitivnog Izvješća Povjerenstva, Senat je donio Odluku o potvrdi statusa gostujućeg nastavnika Matthewa Trustmana u akademskoj godini 2023./2024. na Akademiji za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Matthew Trustman ugledni je inozemni profesor u statusu izvanrednog profesora, završio je studij na Goldsmiths College University of London te poslijediplomski studij iz područja filmske produkcije i nekoliko godina radio s multimedijom u londonskim školama. Zatim se educirao za dramaterapeuta i završio magisterij na University of Roehampton London. Na Odjelu za psihologiju spomenutog Sveučilišta izvodio je nastavu na prijediplomskom programu savjetovanja i fiziologije i Masters programu dramaterapije gdje je također bio mentor trećoj godini studija.

Matthewu Trustmanu, državljani Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, povjerava se izvođenje nastave na kolegijima: Klinička praksa, Dramaterapija s intervizijom/

supervizijom na sveučilišnom specijalističkom studiju Kreativne terapije, smjer Dramaterapija u akademskoj 2023./2024. godini na Akademiji za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Predstavljanje projekta EU mreže sveučilišta Colours

Colours (COLlaborative innovative sUstainable Regional univerSities) mreža temelji se na regionalnim sveučilištima koja imaju utjecaj na razvoj regije u kojoj se nalaze. Nositelj je projekta Sveučilište Paderborn. Sveučilište u Osijeku nositelj je dvaju radnih paketa projekta kojima je zadatak diseminacija rezultata projekta.

U mreži se nalazi 55 pridruženih partnera koji su podržali osnivanje mreže i koji će sudjelovati u svim njenim aktivnostima. Cilj je podizanje kvalitete obrazovnog procesa, učinkovitosti, konkurentnosti i privlačnosti europskih sustava visokoga obrazovanja.

Pristupanje regionalnom udruženju Pannon EGTC - Pannon European Grouping of Territorial Cooperation

EGTC je pravni instrument Europske unije za potporu institucionalnoj prekograničnoj, transnacionalnoj i međuregionalnoj teritorijalnoj suradnji s učinkovitim i du-

goročno održivim korištenjem resursa koje osigurava Europska unija. Osnovna zadaća EGTC-a jest upravljanje projektima i programima te održavanje rezultata tih projekata i programa. EGTC ima 57 članova, od kojih je 55 jedinica lokalne samouprave (uključujući 3 mađarske i 4 hrvatske županijske lokalne samouprave) i 2 organizacije regionalnog značaja: Sveučilište u Pečuhu i Nacionalni park Dunav-Drava. Poziv za pridruživanjem uputio je dr. sc. László Óri, predsjednik EGTC-a. Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku suglasan je s pridruživanjem Sveučilišta Europskoj grupi za teritorijalnu suradnju PANNON EGTC te poziva rektora Sveučilišta, prof. dr. sc. Vladu Guberca, da započne s postupkom prijave i pridruživanja grupaciji.

Sveučilišno izdavaštvo

Na prijedlog Povjerenstva za izdavačku djelatnost Senat je donio odluke o davanju suglasnosti za izdavanje sveučilišnog udžbenika Medicinskog fakulteta Osijek, sveučilišne popularno-znanstvene monografije Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Osijek i sveučilišnog udžbenika Odjela za biologiju Sveučilišta u Osijeku, kako slijedi:

"Rijetke bolesti u neurologiji", sveučilišni udžbenik urednice prof. dr. sc. Silve Butković Soldo i suradnika **"Umjetnost i dobrobit. Li-**

kovno stvaralaštvo u službi mentalnog zdravlja", sveučilišna popularno-znanstvena monografija autorice izv. prof. dr. art. Jelene Kovačević

"Cjelovito učenje i poučavanje", sveučilišni udžbenik autora izv. prof. dr. sc. Irene Labak, Ozrenke Meštović, prof. biologije i Jasenke Meštović mag. educ. biol. et. chem.

Suorganizacija znanstvenog skupa u povodu 150. obljetnice rođenja Ivane Brlić-Mažuranić koji će se održati od 18. do 20. travnja 2024.

Odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prihvaćena je suorganizacija znanstvenog skupa u povodu obilježavanja 150. obljetnice rođenja Ivane Brlić-Mažuranić koji će se održati od 18. do 20. travnja 2024. godine u Slavenskom Brodu.

Grad Slavonski Brod uputio je zahtjev Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za prihvaćanje suorganizacije znanstvenog skupa u povodu obilježavanja 150. obljetnice rođenja Ivane Brlić-Mažuranić. Jedna je od najutjecajnijih spisateljica za djecu te hrvatska književnica priznata ne samo u Republici Hrvatskoj nego i u svijetu. Pisala je pripovijetke, pjesme, romane, basne,

bajke, eseje i članke, a bavila se i prevodilačkim radom. Djela Ivane Brlić-Mažuranić prevedena su na sve važnije svjetske jezike. Rođendan Ivane Brlić-Mažuranić, Grad Slavonski Brod obilježava svake godine manifestacijom U svijetu bajku Ivane Brlić-Mažuranić.

Potvrda izbora izv. prof. dr.sc Ivica Pažina, izvanrednog profesora i v. d. dekana za člana Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za novog člana Senata izabran je izv. prof. dr.sc Ivica Pažin. Izbor je potvrđen na temelju Odluke Fakultetskog vijeća Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu od 16. listopada 2023. Izv. prof. dr. sc. Ivica Pažin nastavlja mandat prethodnog člana Senata, a mandat traje do izbora dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu.

Natječaj za upis studenata na doktorske studije u Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Na prijedlog Vijeća Duktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku je donio Odluku o raspisivanju

Natječaja za upis studenata na doktorski interdisciplinarni studij *Kultura i umjetnost* i doktorski interdisciplinarni studij *Europski studiji* u Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj godini 2023./2024.

Doktorski interdisciplinarni studij *Kultura i umjetnost* traje tri godine, odnosno šest semestara i njegovim završetkom stječe se 180 ECTS bodova i akademski stupanj doktora znanosti (dr. sc.) ili doktora umjetnosti (dr. art.). Doktorski interdisciplinarni studij *Europski studiji* traje tri godine, odnosno šest semestara i njegovim završetkom stječe se 180 ECTS bodova i akademski stupanj doktora znanosti (dr. sc.). Sukladno Odluci Vijeća Duktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 4. listopada 2023. godine na doktorski interdisciplinarni studij *Kultura i umjetnost* upisuje se dvadeset studenata, a na doktorski interdisciplinarni studij *Europski studiji* u Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku upisuje se ukupno deset studenata.

Senat je Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na temelju dostavljene dokumentacije utvrdio da nastavnički kapaciteti omogućavaju osiguranje kvalitete izvođenja nastave i znanstveno/umjetničko istraživačke komponente na spomenutim doktorskom interdisciplinarnom studijima.

FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK PROSLAVIO 63 GODINE OD OSNIVANJA

Zvonko ANTUNOVIĆ,
Anea MIHAJLOVIĆ, Marija GRGIĆ

Dani Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek otvoreni su dodjelom priznanja za najbolje komunikatore godine članovima znanstvene zajednice

Dodjeljivanje priznanja za **kommunikatora godine** održano je u Gospodarskom centru u Osijeku dana 16. listopada 2023. godine. Predloženi za nagradu dolaze s najvećih hrvatskih fakulteta poljoprivrednog predznaka, Agronomskog fakulteta iz Zagreba i Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, ali i instituta koji rade na oplemenjivanju važnih ratarskih kultura. Priznanje dodjeljuje Društvo agrarnih novinara Hrvatske (DANH), a ove godine uručeno je **prof. dr. sc. Bojanu Stipeševiću, redovitom profesoru u trajnom izboru** s Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek na obilježavanju Dana Fakulteta agrobiotehničkih znanosti te nacionalnog obilježavanja Svjetskog dana hrane.

Dani doktorata 2023. Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek

U tjednu obilježavanja Dana Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek održani su 17. listopada 2023. godine šesti po redu Dani doktorata. Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek organizira Dan doktorata u svrhu javnog prikazivanja rezultata istraživanja u sklopu obranjenih doktorskih radova kao i preliminarnih rezultata istraživanja nakon pozitivno ocijenjenih tema doktorskih radova tijekom prethodne akademske godine, dok je cilj organiziranja takve manifestacije sveobuhvatnije upoznavanje javnosti s izvođenjem i radom dokorskog studija,

razmjena iskustava vezanih uz istraživanja doktoranada te iskustava mentora, uvid u raznolikost znanstveno-istraživačkog rada dokorskog studija i njegovu popularizaciju kao i transfer znanja u gospodarstvo.

Dan doktorata 2023. otvorili su pozdravnom riječi prorektorica za znanost, tehnologije, projekte i međunarodnu suradnju prof. dr. sc. Sonja Vila, prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić, dekan Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek i prof. dr. sc. Zvonko Antunović, prodekan za znanost i poslijediplomske studije. Program Dana doktorata otvoren je dvama predavanjima zapslenica Fakulteta. Predavanje naslovljeno "Praktična primjena baza podataka" djelatnice Knjižnice Ive Škoflek, mag. informatol., imalo je za cilj pokazati praktične primjere i približiti mogućnosti pretraživanja te naglasiti važnost praktične primjene baza podataka u svakodnevnom radu znanstvenika, dok je predavanje "Osnove eksperimentalnog dizajna" prof. dr. sc. Andrijane Rebečić, prodekanice za nastavu i upravljanje kvalitetom, dalo

kratak osvrt na Fisherov rad u razvoju osnovnih postavki eksperimentalnog dizajna na primjeru poznatog pokusa "Lady tasting tea" i nekoliko primjera najčešće korištenih planova pokusa u poljoprivredi. Nakon navedenih predavanja, uslijedila su izlaganja obranjenih doktorskih radova četiriju doktora znanosti: dr. sc. Luke Drenjančevića - "Fenotipska stabilnost gen kolekcije pšenice", dr. sc. Sanje Jelić Milković - "Impact of social concerns on consumer choice of Black Slavonian Pig meat", dr. sc. Marije Kristić - "Biološki aktivne komponente pšenične trave (*Triticum aestivum* L.) uzgajane u promjenjivim ekološkim uvjetima" i dr. sc. Vedrana Orkića - "Varijabilnost svojstava sjemena hrvatske germplazme pšenice" te poster-sekcija gdje je deset izlagača izložilo obranjene teme doktorskih radova i nagrada za najbolji poster koju je osvojila Maja Petrač, univ. spec. actuar. math. Svi zainteresirani imaju mogućnost pogledati Zbornik sažetaka radova na službenoj mrežnoj stranici Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek.

Dani doktorata 2023. Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek

U povodu 63. obljetnice postojanja Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek dana 18. listopada 2023. godine održana je tradicionalno svečana sjednica Fakultetskog vijeća Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek gdje su zaposlenicima dekan prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić te prodekan prof. dr. sc. Zvonko Antunović, prodekan za znanost i poslijediplomske studije, prof. dr. sc. Andrijana Rebečić, prodekanica za nastavu i upravljanje kvalitetom, prof. dr. sc. Ivana Majić, prodekanica za međunarodnu suradnju i studije na engleskom jeziku, prof. dr. sc. Tomislav Vinković, prodekan za razvoj pokušališta i transfer tehnologija, i prof. dr. sc. Brigita Popović, prodekanica za organizaciju poslovanja i upravljanje, predstavili uspjeh i napredak koje je Fakultet ostvario tijekom akademske godine 2022./2023. nakon čega je uslijedilo prigodno druženje svih zaposlenika.

Sajam OPG-a, Wine radionice i Student Wine fest uz Adija Šošu

Četvrtak, 19. listopada 2023. godine obilježio je 5. sajam obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava pod nazivom "Zemlja nas treba" i Student Wine fest studentskog zbora FAZOS uz koncert Adija Šoše. Sajam je organiziran u suradnji sa Studentskim zborom FAZOS i ALUMNI udruvom bivših studenata i prijatelja Fakulteta. Posjetitelji su na sajmu mogli kušati i kupiti razne domaće proizvode preko 30 bivših i sadašnjih studenata Fakulteta. Održan je i okrugli stol na temu: "Stanje i perspektiva na tržištu vina u Republici Hrvatskoj i svijetu", predavač je bio master of wine Ivan Barbić, a u popodnevnim satima održana je radionica na temu "Stari i novi svijet u čaši", a voditelji radionice bili su izv. prof. dr. sc. Mato Drenjančević i doc. dr. sc. Toni Kujundžić. Večernje sate obilježila je degustacija osam vrhunskih vina iz Baranjske na Student Wine festu uz Adija Šošu.

Dan karijera i otvaranje Biotehničko znanstveno-istraživačkog centra

Petak, 20. listopada 2023. godine obilježili su Dani karijera pod nazivom Karijera u AgroBioSvijetu - "Zemlja mogućnosti" i otvaranje Biotehničko znanstveno-istraživačkog centra. Biotehničko znanstveno-istraživački centar, skraćenog naziva BI-ZIC, jest mjesto gdje će se u praksi znanstveno-istraživački projekti transferirati u komercijalne projekte. Uz otvaranje, održan je i okrugli stol gdje su predstavnici društava raspravljali na temu "Agrobiznis i inovacije - Izaзовi u proizvodnji hrane i obrazovanju agronoma". U sklopu Dana karijera održano je nekoliko aktivnosti za naše studente. Odazvalo se 14 poslodavaca i naših bivših studenata koji su svoje tvrtke predstavili studentima. Održane su dvije radionice: prva radionica pod nazivom Business storytellinga za cilj je imala naučiti studente kako koristiti tehniku *business storytellinga* kako bi privukli kupce i promovirali svoje obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG). Kroz interaktivne vježbe i primjere iz stvarnog života studenti su mogli naučiti kako preneti svoju strast prema poljoprivredi i svoje poslovne priče i planove ispravno posložiti. Druga radionica, Internet marketing poljoprivrednih proizvoda, za cilj je imala upoznati studente s ključnim konceptima koji se koriste u digitalnom marketingu i brendiranju, bez upotrebe tehničkih izraza poput Porterovih sila i *buyer persona*. Za studente je također organiziran *speed dating* poslodavac/student gdje je student imao osam minuta da se predstavi poslodavcu. Svaki je student na kraju dobio *feedback* od poslodavca. Na kraju smo organizirali PubKviz koji su vodili studenti iz Studentskog zbora.

Proslavljen Dan Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Đakovu

Maria DRAGOMIROVIĆ,
Antonija PRANJKOVIĆ

Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu 6. studenoga 2023. proslavio je svoj Dies Facultatis. Program proslave započeo je misnim slavljem u katedrali sv. Petra koju je predvodio mons. dr. sc. Đuro Hranić, đakovačko-osječki nadbiskup i veliki kancelar Fakulteta, nakon koje je uslijedila svečana akademija u Dvorani biskupa Antuna Mandića. Magistrice i magistre, odgajateljice i odgajatelje u vjeri djece rane i predškolske dobi, dobitnike nagrada te sve uvažene goste u program je uvela tajnica Fakulteta Tihana Kuterovac nakon čega su uslijedili pozdravni govori. Rektor Sveučilišta prof. dr. sc. Vlado Guberac uputio je riječ prisutnima te naglasio kako je KBF, iako jedan od najmlađih fakulteta u sastavu Sveučilišta, ipak

jedan od važnijih jer pokazuje cjelokupni smisao našega Sveučilišta. Iz toga razloga izrazio je upravi Fakulteta svu podršku u ime uprave Sveučilišta te ostalih sastavnica te zaključio: "Ako želiš ići brzo, idi sam, ako želiš ići daleko, idi s drugima". Potom se prisutnima obratio vršitelj dužnosti dekana Fakulteta izv. prof. dr. sc. Ivica Pažin. Nakon što je izrekao važne podatke o radu Fakulteta u prošloj akademskoj godini, istaknuo je kako je zajedništvo naša snaga, ali isto tako i izazov. "Iz toga razloga mi istovremeno osjećamo postidnost jer nismo uvijek dali sve od sebe za to zajedništvo, ali i zahvalnost jer je tu onda netko drugi pokrio ono što mi možda nismo uspjeli učiniti. Ne smijemo nikada zaboraviti da smo svi mi u službi fakulteta", naglasio je profesor Pažin. Potom je istaknuo devetnaest znanstvenih događanja te izdanja biblioteke Diacoven-

OBILJEŽAVANJE 30 GODINA ZNANSTVENOG ČASOPISA DIACOVIENSIA - TEOLOŠKI PRILOZI I 20 GODINA STUDENSKOGA ČASOPISA TEOFIL

● Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu 12. prosinca 2023. godine proslavit će 30. obljetnicu znanstvenoga časopisa Diacoviensia - Teološki prilozi i 20. obljetnicu studentskoga časopisa Teofil. Proslavu će činiti studentski kolokvij u povodu 20. obljetnice studentskoga časopisa Teofil i Svečana akademija s početkom u 17,00 sati na kojoj će oba časopisa obilježiti svoje obljetnice.

sia, među kojima je izdvojio zbornik radova "Prevenција trgovanja ljudima". Također, dovršen je treći ciklus Teološko-katehetskog programa cjeloživotnog učenja za odgajateljice i odgajatelje u vjeri, a započeo je sveučilišni specijalistički studij Propedeutike psihoterapije i teoterapije. V. d. dekana na kraju se govora obratio i studentima te ih pohvalio za svako zalaganje na fakultetu, a svu sreću i Božji blagoslov u daljnjem životu poželio je ovogodišnjim diplomantima. Nakon pozdravnih govora, uslijedio je Lectio brevis asistenta KBF-a u Đakovu dr. sc. Ilije Dogana na temu "Ne šteti platna svog prebivališta". Sinalnost kao put Crkve trećeg tisućljeća. Potom je uslijedio akademski čin promocije sveučilišnih magistrica i magistrata teologije te dodjela potvrda o završenom programu cjeloživotnog učenja.

Nakon promocije, dodijeljene su nagrade Fakulteta. Nagradu za najveći doprinos među nastavnim osobljem dobio je doc. dr. sc. Josip Bošnjaković, a za rad nenastavnog osoblja gospoda Anda Čota. Dekanovu nagradu za najbolje studente generacije u prošloj akademskoj godini dobili su: Mario Vučko (I. godina), Valentino Kujundžić (II. godina), Maria Dragomirović (III. godina), Lucija Tica (IV. godina) te Ksenija Gačarić (V. godina). Dekanovu nagradu za najbolji diplomski rad dobio je student Boris Galac (Odnos naravi i milosti u misli Martina Luthera, mentor: izv. prof. dr. sc. Boris Vulić). Svečanosti proslave uvelike su doprinijele glazbene točke studentskog pjevačkog zbora KBF-a u Đakovu te umjetničkih glazbenih izvedbi operne solistice HNK Osijek Jasne Komendanović uz klavirsku pratnju Igora Valerija.

COLOURS - COLLABORATIVE INNOVATIVE SUSTAINABLE REGIONAL UNIVERSITIES

Suradna, inovativna i održiva regionalna sveučilišta

Grupna fotografija partnera mreže sa sastanka na sveučilištu Kristianstad u Švedskoj

COLOURS

Sonja VILA

EUROPSKA SVEUČILIŠTA

Europska su sveučilišta (europske mreže sveučilišta) jedna od ključnih inicijativa Europske strategije za razvoj sveučilišta i uspostavljanje Europskog prostora obrazovanja. Mreže su transnacionalni savezi visokoobrazovnih institucija koji će poslužiti za razvoj EU sveučilišta budućnosti. Mreže doprinose konkurentnosti i internacionalizaciji sveučilišta, a njihovim studentima omogućuju stjecanje kvalifikacije kombiniranjem studija u različitim državama članicama EU-a i trećim državama. Cilj je mreža podizanje kvalitete obrazovnog procesa, učinkovitosti, konkurentnosti i privlačnosti europskih sustava visokoga obrazovanja. Unutar mreža izvode se združeni studiji koji osiguravaju mobilnost studenata i nastavnika, interdisciplinarni nastavni proces i primjenu inovativnih pedagoških metoda. Inicijativu je pokrenulo Europsko Vijeće 2017. godine, a prvi natječaj je raspisan u jesen 2018. godine. Cilj EU-a jest formiranje 60 mreža koje uključuju nešto više od 500 visokoškolskih institucija iz EU-a. Do sada je kroz četiri poziva odobreno 50 mreža.

učilištima koja imaju značajan utjecaj na razvoj regije u kojoj se nalaze. Mreža povezuje načela otvorenih inovacija u istraživanju i razvoju s regionalnim strategijama pametne specijalizacije i globalnim ciljevima održivog razvoja te će inicirati socijalne, ekonomske i tehnološke inovacije i utjecati na razvoj europskih regija u kojima živi 21 milijun stanovnika. Mreža će ponuditi nove mogućnosti suradnje i partnerstva u transnacionalnom i regionalnom okruženju te će omogućiti obrazovanje nove generacije stručnjaka, razvoj mentorskog sustava i sustava cjeloživotnog učenja u cilju "obrazovanja za promjene". Dugoročni je cilj mreže prijelaz s istraživanja na osnovi zadane tematike ("topic-driven") k istraživanjima temeljenima na izazovima i utjecaju na širu zajednicu ("challenge and impact-driven") te razvoj održivih regionalnih inovacijskih ekosistema. Svi partneri u mreži spremni su na transformaciju postojeće transnacionalne suradnje u novo Europsko sveučilište koje je otvoreno i odgovara na potrebe i izazove društava i regija u kojima se nalazi.

COLOURS U BROJKAMA

Devet visokoškolskih institucija u mreži obuhvaćaju:

- 126 000 studenata
- 12 300 djelatnika
- 55 pridruženih partnera
- utjecaj na 21 milijun stanovnika u 9 zemalja.

COLOURS EUROPSKO SVEUČILIŠTE

Na poziv Sveučilišta Jan Długosz iz Czeszochowe u Poljskoj, Sveučilište u Osijeku u veljači 2021. godine priključilo se timu za pripremu projekta Europskog sveučilišta. Prva prijava predana je u ožujku 2022. godine. Prijava nije dobila financiranje te je odmah po dobivanju rezultata natječaja započela priprema novog projekta. Prijava je predana u veljači 2023. godine, a obavijest o pozitivnoj ocjeni i odobravanju projekta objavljena je 3. srpnja 2023. Od mogućih 100 bodova, Colours europsko sveučilište dobilo je 89. Projekt traje 48 mjeseci, a ukupna vrijednost projekta iznosi 14.397.180 €. Ugovor o provedbi projekta potpisan je 9. listopada 2023. godine. Početak je projektnih aktivnosti 1. siječnja 2024. godine. Colours mreža temelji se na jakim, regionalnim sve-

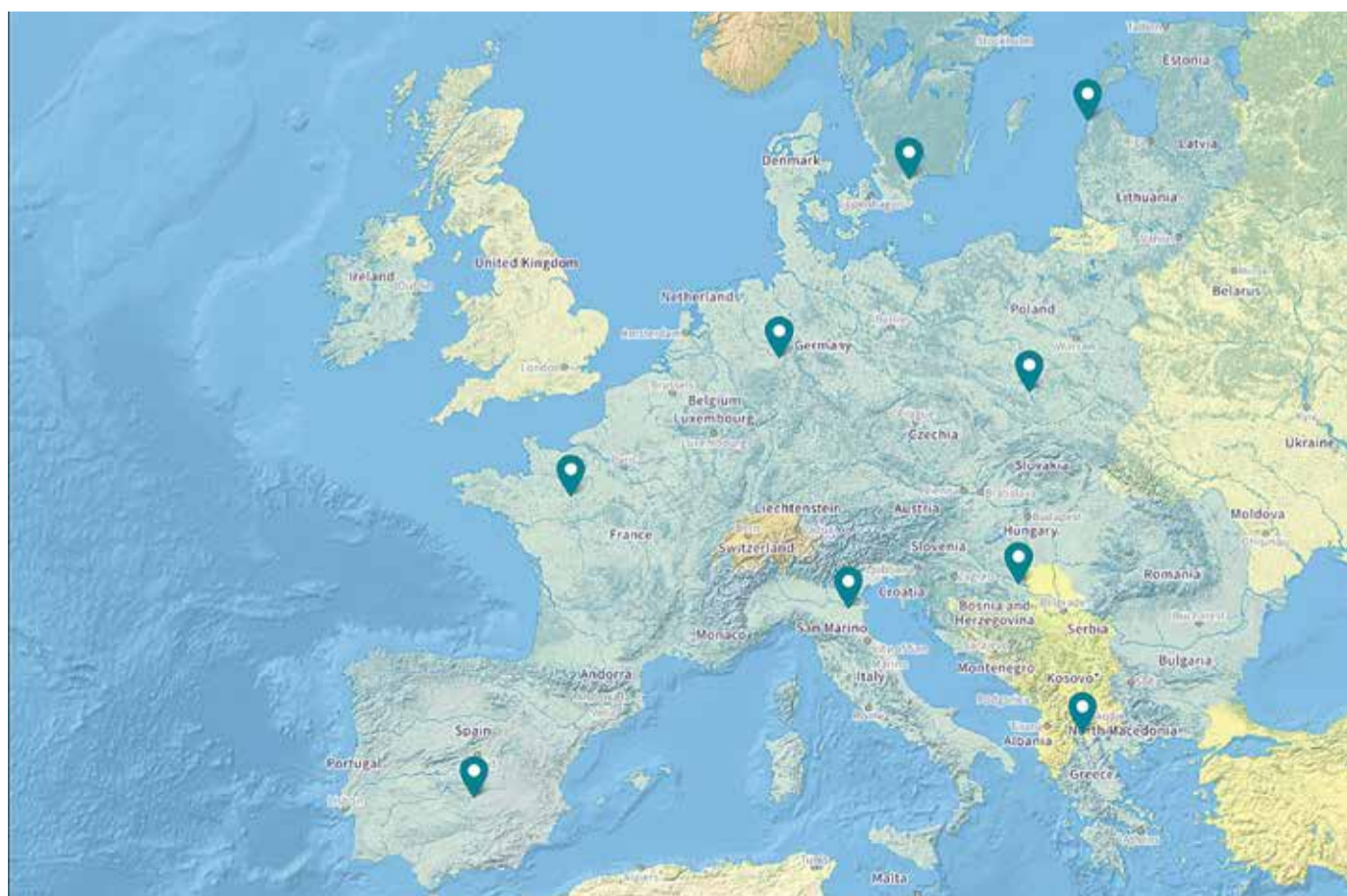
COLOURS KROZ ČETIRI PROJEKTNE GODINE

Tijekom četiri godine projekta planiran je veliki broj aktivnosti od kojih se može izdvojiti sljedeće:

- razvoj najmanje 10 double degree programa i najmanje 3 joint degree programa te upis najmanje 150 studenata na njih
- najmanje 3 odobrena međunarodna istraživačka projekta

GLAVNI SU CILJEVI MREŽE:

1. razviti primjenjivi model transformacije sustava obrazovanja i istraživanja unutar Europskih sveučilišta koji će omogućiti bržu i značajniju reakciju na globalne izazove te bolju povezanost s regionalnim inovacijskim ekosustavom
2. redefinirati tradicionalno značenje "akademske izvrsnosti" kroz primjenu i poticanje otvorene znanosti ("Open Science") i otvorenih inovacija ("Open Innovation") pri čemu će se provoditi modeli značajnije uključenosti i povezanosti obrazovanja, istraživanja i inovacija s regionalnim strategijama pametne specijalizacije
3. smanjiti barijere koje postoje u obrazovanju za studente, nastavnike i dionike u regijama utjecaja članova mreže pri čemu će se poboljšati dostupnost kvalitetnog obrazovanja za sve bez obzira na socijalni status, godine, nacionalnost i sl.
4. formirati fleksibilni, međunarodno kompetitivni međusveučilišni kampus koji će omogućiti svim studentima međunarodno iskustvo te im omogućiti razvoj interkulturalnih i jezičnih vještina za prekograničnu suradnju
5. razvoj i primjena inovativnih metoda poučavanja i istraživanja baziranih na poučavanju i istraživanju na osnovu izazova ("challenge-based teaching and research") što će omogućiti studentima i nastavnicima razvoj vještina za predviđanje i rješavanje budućih izazova. Time će oni postati pokretači promjena u različitim socio-ekonomskim okolinama
6. razvoj i potpora održive suradnje unutar regionalnih inovacijskih sustava, uspostava održivih, dugoročnih partnerstava koja će se moći nositi s kompleksnim izazovima u budućnosti.

Teritorijalna distribucija partnera mreže

Prof.dr.sc. Sonja Vila predstavila je na sastanku u Poljskoj dosadašnje aktivnosti na implementaciji projekta na Sveučilištu u Osijeku

Prof.dr.sc. Sonja Vila i Višnja Sak-Bosnar, mag.oec. na sastanku partnera projekta na Sveučilištu Jan Dlugosz, Czestochowa, Poljska

COLOURS PARTNERI

Colours mrežu čini devet visokoškolskih institucija:

- 1. Sveučilište Paderborn, Njemačka (UPB)
- 2. Sveučilište Ferrara, Italija (UNIFE)

- 3. Sveučilište Castilla - La Mancha, Španjolska (UCLM)
- 4. Sveučilište Le Mans, Francuska (LMU)
- 5. Sveučilište Jan Dlugosz, Czestochowa, Poljska (JDU)
- 6. Sveučilište Kristianstad, Švedska (HKR)

- 7. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Hrvatska (UNIOS)
- 8. Sveučilište "St. Kliment Ohridski", Bitola, Sjeverna Makedonija (UKLO)
- 9. Sveučilište Ventspils, Latvija (VUAS).

Nositelj projekta je Sveučilište Paderborn. Sveučilište u Osijeku nositelj je dvaju radnih paketa projekta kojima je zadatak diseminacija rezultata projekta. U mreži se nalazi i 55 pridruženih partnera koji su podržali osnivanje mreže i koji će sudjelovati u svim njenim aktivnostima. Pridruženi su partneri našega sveučilišta u mreži:

- 1. Grad Osijek
- 2. Gradska i sveučilišna knjižnica
- 3. Hrvatska gospodarska komora
- 4. Žito d.o.o.
- 5. Mono d.o.o.
- 6. Zeleni Osijek - udruga.

- 36 "field study" posjeta sa do 720 sudionika ukupno (studenti/nastavnici/istraživači)
- razvoj i uključivanje u postojeće programe 90 projekata "open internship" kao izborni predmet
- 27 "challenge-based" seminara (studenti + vanjski dionici)
- najmanje 45 dvojnih doktorata
- najmanje 30 Colours mikrovalifikacija (micro-credentials)
- 27 tzv. "hackathon" događanja
- uspostavljanje 9 "CoSpace" prostora - održavanje 63 "CoLab" događanja uz sudjelovanje više od 2.500 sudionika četverostruke spirale

(quadruple helix) - industrija, obrazovanje, civilno društvo i lokalna uprava

- formiranje digitalne CoHub platforme za regionalnu suradnju
- 8 ljetnih škola s najmanje 180 sudionika
- 36 seminara namijenjenih srednjim školama
- 108 javnih događanja
- veliki broj on-line događanja
- 4 godišnje konferencije - prva konferencija održat će se na Sveučilištu u Osijeku u jesen 2024. godine.

Kroz četiri godine i sve aktivnosti koje su predviđene projektom očekuje se sudjelovanje 70 000 studenata i djelatnika partnera u mreži.

Tim Sveučilišta u Osijeku koji je sudjelovao u pripremi projekta: prof.dr.sc. Ivana Majić, prof.dr.sc. Andrijana Rebečić, prof.dr.sc. Renata Baličević, Višnja Sak Bosnar, mag.oec., prof.dr.sc. Vlado Guberac, prof.dr.sc. Sonja Vila, prof.dr.sc. Hrvoje Krstić

Razgovarala: Lidija GETTO

Biti na listi najcitiranijih znanstvenika na svijetu uglednog američkog Sveučilišta Stanford svakomu je znanstveniku veliko priznanje. Lista najcitiranijih znanstvenika temelji se na

najvećoj znanstvenoj bazi Scopus Elsevier, a ove su se godine na toj listi našla imena četiriju znanstvenica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, i to dviju profesorica Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, profesorice Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek i profesorice osječkog Ekonomskog fakulteta. Naše ugledne

znanstvenice čitateljima će približiti ključne odrednice znanstveno-istraživačkog rada te pojasniti koji su radovi bili "presudni" u kontekstu pozicioniranja na tu prestižnu listu znanstvenika. Ne manje bitno bilo je doznati koje poruke naše znanstvenice šalju mladima, posebno studentima koji karijeru žele graditi u akademskoj zajednici.

● Stela Jokić

Možete li čitateljima predstaviti ključne odrednice svojeg znanstveno-istraživačkog rada?

U svom znanstvenom radu usmjerila sam se u jedno vrlo zanimljivo, dinamično, interdisciplinarno područje koje pruža velike mogućnosti istraživanja, a tiče se suvremenih tehnika ekstrakcije bioaktivnih spojeva iz različitog biljnoga materijala. Optimiranje procesa primjenom računalnih programa, inovativne zelene tehnike ekstrakcije, prerada ljekovitog i aromatičnog bilja te iskorištenje nusproizvoda prehrambene industrije u razvoju novih funkcionalnih proizvoda moja su uža specijalnost. Također, završila sam ove godine i specijalistički studij "Dermatofarmacija i kozmetologija" na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu kako bih produbila svoje spoznaje i u tom segmentu. Provodila sam nekoliko znanstvenih projekata vrijednih više milijuna kuna, a njihov cilj bio je doći do novih znanstvenih otkrića i spoznaja te opremiti laboratorije na fakultetu sa suvremenom opremom za separacijske procese te kromatografske analize. Radim na prepoznatljivosti Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek i njegovu etabriranju kao poželjne visokoobrazovne institucije te pouzdanog partnera gospodarstvu, do-

maćim i inozemnim znanstvenim i obrazovnim institucijama te studentima kroz organizacije brojnih radionica i predavanja. Svakodnevno pokušavam oko sebe okupiti mlade ljude koji imaju nove ideje, koji su proaktivni, inovativni i pozitivni...

Trenutačno sa svojim najbližim suradnicima intenzivno istražujem proizvodnju prirodnih ekstrakata s antioksidativnim, antimikrobnim i farmakološkim djelovanjima te njihovu primjenu u različitim industrijama. Tendencija za zamjenu sintetskih sastojaka prirodnim aktivnim tvarima vodi do istraživanja novih biljnih izvora i identifikacije novih tvari s antioksidacijskom ili farmakološkom aktivnošću kao što su npr. prirodni antioksidansi, prirodna bojila, antimikrobni aktivni spojevi i drugi. U svom istraživanju koristimo "zelene" održive tehnologije kao što su superkritični/subkritični procesi koji su u skladu s Načelima održivog razvoja te imaju mali utjecaj na okoliš. Upotreba tih novih procesnih tehnika otvara mogućnost postizanja bolje kvalitete proizvoda i/ili čak omogućava proizvodnju potpuno novih prirodnih proizvoda za upotrebu u prehrambenoj, kozmetičkoj i farmaceutskoj industriji. Također, u sklopu Znanstvenog centra izvrsnosti za bioprospecting Jadranskog mora (ZCI BioProCRO) u suradnji s Institutom Ruder Bošković i drugim partnerima bavim se identifikacijom, ekstrakcijom, purifikacijom biomolekula iz morskih organizama s posebnim naglaskom na makroalge.

U suradnji s velikim tvrtkama u RH radim na pronalaženju novih rješenja za iskorištenje velikih količina otpada koje nastaju tijekom procesiranja sirovina, a predstavljaju veliki gospodarski deficit i ekološki problem.

Koje biste radove istaknuli posebno bitnima u kontekstu izbora za jednog od najcitiranijih znanstvenika?

Jedno od mjerila uspješnosti nečijeg znanstvenog rada jest citiranost. Stoga je važno koliko se drugi znanstvenici u svojim radovima pozivaju na vaš rad, tj. koliko vas citiraju. Uvjerena sam da i popularnost određenog znanstveno-istraživačkog područja ima ulogu u citiranosti. Ja se već duži niz godina bavim zelenim tehnikama ekstrakcije bioaktivnih spojeva iz različitog polaznog materijala te sam uvjerena da sam već prepoznata kao stručnjak u tom izuzetno zanimljivom i primjenjivom području istraživanja te da mi ljudi, odnosno drugi znanstvenici vjeruju i samim time me i citiraju. Također, u prilog citiranosti ide i činjenica da se bavite aktualnom tematikom istraživanja.

Koja je Vaša poruka studentima, posebice onima koji karijeru žele graditi u akademskoj zajednici?

Biti kvalitetan nastavnik i znanstvenik nije nimalo jednostavno, stoga morate težiti stalnom usavršavanju i stjecanju novih znanja i vještina. Čovjek mora biti spreman za cjeloživotno učenje jer stalno usavršavanje doprinosi profesionalnom razvoju osobe u smislu podizanja njegove stručnosti i maksimalnog korištenja ljudskih mogućnosti. Ako se želi graditi uspješna znanstvena karijera, ključno je biti prepoznatljiv u znanstvenim krugovima u određenom segmentu istraživanja izvan našeg Fakulteta i Sveučilišta, na drugim nacionalnim i međunarodnim institucijama. Stoga se kontinuirano mora raditi na svojoj prepoznatljivosti i presretna sam kada me kolege s drugih institucija žele u svom istraživačkom timu u okviru različitih znanstveno-istraživačkih projekata. U trenutku kada postanete dovoljno znanstveno prepoznatljivi, ključno je te znanstvene spoznaje prenositi u gospodarstvo i stoga posljednjih nekoliko godina upravo stečeno znanje koristim kako bih surađivala s različitim tvrtkama, obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima i drugima u smislu razvoja novih proizvoda, iskorištenja nusproizvoda i sl. Ključna bi poruka stoga bila da je izuzetno važno stvoriti tim ljudi, znanstvenika, stručnjaka različitih profila i uspostaviti suradnju sa što više institucija u RH i izvan granica. Timski rad i suradnja ključni su za uspjeh, a samim time i zadovoljstvo na poslu. Za dugoročnu produktivnost ključno je naučiti kako odvojiti bitno od nebitnog, gdje ubrzati, a gdje usporiti. Čovjek mora biti spreman na rizik te se ne smije sramiti učiti iz vlastitih pogrešaka jer tko radi, taj i griješi. Važno je biti originalan, biti drukčiji.

TEMA BROJA

NAJCITIRANIJE ZNANSTVENICE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA

● Đula Borozan

Možete li čitateljima predstaviti ključne odrednice svojeg znanstveno-istraživačkog rada?

Moj znanstveni doprinos prvenstveno proizlazi iz novih konceptualnih/teorijskih i empirijskih saznanja, tj. rezultata istraživanja objavljenih u vrhunskim znanstvenim časopisima te utjecaja koje ti rezultati imaju na daljnji razvoj znanstvene misli kod drugih autora što je podržano citiranošću radova u međunarodnim razmjerima. U središtu mojeg znanstvenog interesa jest ekonomski rast, posebno čimbenici koji na njega utječu, kao i njegov odnos prema ekonomskom razvoju i okolišu. Iako je ta tema predmet znanstvenog interesa već stoljećima, istražujem je u kontekstu zahtjeva novog doba, odnosno niskougljičnog/održivog rasta. S obzirom na to da niskougljični rast

podrazumijeva značajno smanjenje emisija štetnih plinova, a da su potrošnja i proizvodnja energije njihovi ključni antropogeni generatori, u svojim radovima posebno istražujem ulogu energije (obnovljive i neobnovljive) i makroekonomske politike u ekonomskom rastu i obrnuto. Primjenom naprednih ekonomskih metoda nastojim utvrditi, a time i obogatiti ekonomsku znanost, kakve su, primjerice, posljedice neizvjesnosti generirane ekonomskom i klimatskom politikom te kakav makroekonomski miks osigurava bržu energetske tranziciju prema niskougljičnom rastu i uopće niskougljičnoj ekonomiji.

Koje biste radove istaknuli posebno bitnima u kontekstu izbora za jednog od najcitiranijih znanstvenika?

Radovi koji su doprinijeli mojem svrstavanju u skupinu najcitiranijih znanstvenika objavljeni su u visokorangiranim časopisima poput Renewable and Sustainable Energy Reviews, Renewable Energy ili Energy Policy. U tim radovima istražila sam, primjerice, asimetrične učinke neizvjesnosti generirane ekonomskom politikom ili učinkovitost i produktivnost korištenja resursa u Europskoj uniji, uzimajući pritom u obzir ne samo željene ishode, poput bruto domaćeg

proizvoda, već i neželjene ishode kao što su CO₂ emisije. Većinu tih radova napisala sam kao dio projekta Hrvatske zaklade za znanost pod nazivom "Ekonomski učinkiti tranzicije ka niskougljičnom ekonomskom rastu". Informacije o tim radovima dostupne su u znanstvenim bazama gdje zainteresirani mogu pronaći detaljnije podatke o njima.

Koja je Vaša poruka studentima, posebice onima koji karijeru žele graditi u akademskoj zajednici?

Biti znanstvenik znači biti vođen radoznalošću, strastu i željom za boljim razumijevanjem složenosti svijeta, ali i uvijek biti svjestan da su predanost i upornost temeljni stupovi postizanja uspjeha. Istraživanje i otkrivanje novih stvarnosti pružaju osjećaj zadovoljstva i ispunjenja. Međutim, treba imati na umu da se znanstvenici često suočavaju s kompleksnim izazovima koji zahtijevaju ne samo duboko razumijevanje već i kreativnost i inovaciju. Osim toga, kontinuirano učenje i otvorenost prema novim idejama također su važni elementi u oblikovanju vrhunskog znanstvenika. Neophodno je stalno težiti prema naprijed, postavljati nova pitanja, ali i aktivno doprinositi ne samo znanstvenoj već i široj društvenoj zajednici.

TVENICE SVEUČILIŠTA SMAYERA U OSIJEKU

● **Marijana
Hadzima Nyarko**

Možete li čitateljima predstaviti ključne odrednice svojeg znanstveno-istraživačkog rada?

Na Građevinskom fakultetu zaposlila sam se kao znanstvena novakinja na znanstveno-istraživačkom projektu Spektri seizmičke oštetljivosti konstrukcija. Svoj akademski interes utemeljila sam na istraživanju potresne oštetljivosti građevinskih konstrukcija što je rezultiralo razvojem softvera za procjenu potresne oštetljivosti zgrada tijekom rada na mojoj disertaciji. Moj profesionalni put dodatno je obilježila inicijativa kojom sam 2016. godine uvela predmet Potresni rizik na sveučilišni diplomski studij na GraFOS-u. Taj kolegij, koji se jedini u Republici Hrvatskoj izvodi pod takvim nazivom, ima za cilj pružiti studentima temeljna znanja o procjeni i upravljanju potresnim rizikom. Koautorica sam sveučilišnih udžbenika "Potresno inženjerstvo - procjena oštetljivosti zgrada" i "Konstrukcijska pojačanja zidanih zgrada - metode i primjeri". Ti udžbenici služe kao referentni izvori za buduće inženjere i istraživače te doprinose širenju znanja o potresnoj sigurnosti građevinskih konstrukcija. Od rujna ove

godine voditeljica sam trogodišnjeg Erasmus+ projekta Suradnička partnerstva u visokom obrazovanju - Intelligent Methods for Structures, Elements and Materials (IM-4STEM) koji čini konzorcij od sedam znanstvenih institucija iz šest različitih zemalja. Tijekom provedbe projekta izradit će se baza zgrada, elemenata i materijala što će rezultirati izradom predikcija u području potresnog rizika, ali i stvoriti temelj za buduća istraživanja u tom području kao i području zaštite od potresa. Kroz sve te aktivnosti i postignuća vidljivo je da je moj znanstveno-istraživački rad usmjeren na procjenu potresne oštetljivosti zgrada i potresni rizik. Ti problemi ključni su za moj profesionalni angažman u cilju unaprjeđenja sigurnosti građevinskih konstrukcija u uvjetima potencijalnih potresa.

Koje biste radove istaknuli posebno bitnima u kontekstu izbora za jednog od najcitatiranih znanstvenika?

Sve je počelo tijekom pisanja mog doktorskog rada. Istovremeno, stvarao se i znanstveni članak koji je objavljen 2010. u uglednom Elsevierovu časopisu "Expert Systems with Applications" koji se tada, a i sada (s čimbenikom odjeka 8,5), svrstava među najboljih 25 % časopisa u svojoj kategoriji ili Q1 kvartilu. Nakon toga uslijedila su još četiri rada objavljena u visokokvalitetnim Q1 časopisima. To me je dovelo u kontakt sa znanstvenicima iz različitih zemalja s kojima sam počela surađivati. Sada aktivno sudjelujem u nekoliko različitih istraživačkih timova gdje svaki tim okuplja stručnjake iz različitih područja. U zajedničkom radu svaki član tima do-

prinosi svojim specifičnim stručnostima jer je područje potresnog rizika višedisciplinarno. Suradnja s kolegama iz različitih institucija i s različitim stručnostima često rezultira inovativnim istraživanjima. Najvažnije je da radovi koje pišemo budu odlične kvalitete, da kontinuirano dijelimo svoja saznanja i budemo aktivni u znanstvenoj zajednici. Citati i priznanja dolaze kao posljedica našeg predanog i kvalitetnog rada u znanosti.

Koja je Vaša poruka studentima, posebice onima koji karijeru žele graditi u akademskoj zajednici?

Karijera u akademskoj zajednici može biti izazovna, ali isto tako i nagrađujuća. Slijedite svoje strasti, budite otvoreni za učenje i suradnju i neka vas karakterizira integritet i upornost. Vaša strast prema istraživanju trebala bi biti vaš glavni pokretač. Ako vas vaše istraživanje ispunjava i inspirira, bit ćete motivirani kontinuirano se razvijati. Nikada ne prestajte učiti. Bitno je ostati informiran o najnovijim spoznajama, metodama i tehnologijama. Za to su ključni i sudjelovanje na konferencijama, radionicama i kontinuirano čitanje znanstvene literature. Znanost zahtijeva timski rad. Suradnja s drugim istraživačima pružit će vam nove perspektive i prilike za zajedničko istraživanje. Budite otvoreni za suradnju i razmjenu ideja. Važno je biti uporan, ne obeshrabriti se i naučiti iz neuspjeha. Ustrajnost je često ključna za postizanje uspjeha. Nastojte ostvariti ravnotežu između rada i privatnog života kako biste ostali sretni i ispunjeni tijekom svog akademskog putovanja.

● **Lidija Jakobek
Barron**

Možete li čitateljima predstaviti ključne odrednice svojeg znanstveno-istraživačkog rada?

Moj znanstveni rad vezan je uz ispitivanje polifenolnih spojeva iz voća koji imaju potencijal za pozitivan učinak na ljudsko zdravlje te za njihove bioaktivnosti u probavnom sustavu. S obzirom na to da je probavni sustav prvi sustav koji dolazi u dodir s polifenolnim spojevima, a poznato je da se polifenoli u probavnom sustavu nalaze u relativno velikim količinama, prvenstveno me zanima kako se polifenoli

ponašaju u probavnom sustavu. Istraživala sam kako se polifenolni spojevi iz jabuke i aronije otpuštaju u probavnom sustavu, u kojoj se kemijskoj formi nalaze u pojedinim dijelovima probavnog sustava, degradiraju li se te kako vrijeme probave utječe na njihovo otpuštanje. Osim toga, zanimalo me je vezanje polifenola na prehrambena vlakna kao što je b-glukan u probavnom sustavu te utjecaj prehrambenih vlakana na potencijalnu bioaktivnost polifenola u probavnom sustavu. Ta vrsta istraživanja ima mogućnost doprinijeti pojašnjenju djelovanja polifenolnih spojeva iz voća.

Koje biste radove istaknuli posebno bitnima u kontekstu izbora za jednog od najcitatiranih znanstvenika?

Iako svi znanstveni radovi tijekom znanstvenog rada utječu na citiranost, mogu istaknuti znanstvene radove vezane uz interakcije polifenolnih spojeva i prehrambenih vlakana tijekom probavnog procesa objavljene

u časopisu *Food Chemistry*, pregledne znanstvene radove iz područja interakcija između prehrambenih vlakana i polifenola te iz područja bioaktivnosti prirodnih polifenola i njihovih metabolita objavljene u časopisima *Food Chemistry*, *Trends in Food Science and Technology*, and *Critical Reviews in Food Science and Nutrition*. Uz te radove, mogu spomenuti radove u kojima sam objavila identifikaciju polifenola u starim kultivarima jabuka s područja Republike Hrvatske.

Koja je Vaša poruka studentima, posebice onima koji karijeru žele graditi u akademskoj zajednici?

Prema mojem mišljenju, za bavljenje znanstveno-istraživačkim radom najvažnija je znatiželja, pronalazak zanimljivog područja koje do sada nije potpuno poznato te ogroman trud i volja za provođenje ispitivanja. U slučaju zapreka, a kojih je u znanstvenom radu mnogo, kreativno razmišljanje dovest će do rješenja problema i napretka u istraživanju.

Program američke vlade Fulbright Specialist

PROF. DR. SC. SANDA ERDELEZ - FULBRIGHT SPECIALIST NA FILOZOFSKOM FAKULTETU U OSIJEKU

Kornelija PETR BALOG

Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku na tri tjedna ugostio prof. dr. sc. Sandu Erdelez, dekanicu Škole za knjižničarstvo i informacijske znanosti iz Bostona, SAD (School of Library and Information Science, Simmons University, Boston, USA). Prof. Sanda Erdelez na Fakultet je došla preko programa američke vlade pod nazivom *Fulbright Specialist*. Osnovna je svrha programa unapređivanje međusobnog razumijevanja, uspostavljanje dugoročne suradnje i stvaranje prilika za institucionalne veze između američkih stručnjaka i stručnjaka iz drugih zemalja. Prof. dr. sc. Sanda Erdelez u

Osijek je došla na poziv Odsjeka za informacijske znanosti koji planira reviziju svojih studijskih programa na diplomskoj razini te su željeli iskoristiti njezino bogato iskustvo visokoškolske profesorice iz područja informacijskih i komunikacijskih znanosti, a trenutačno i dekanice jedne od uglednih visokoškolskih ustanova u Americi iz tog područja. Važno je naglasiti i da profesorica Erdelez trenutačno predsjedava organizacijom *iSchools*, međunarodnom konzorcijem od preko 125 visokoobrazovnih institucija diljem svijeta posvećenom promicanju istraživanja o informacijama i informacijskoj tehnologiji (čiji je član i Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku). Prof. dr. sc. Sanda Erdelez međunarodno je priznata zbog svog rada u području

knjižničarstva i informacijskih znanosti, s posebnim fokusom na razumijevanje ljudskog ponašanja u odnosu na informacije (*human-information behavior* ili HIB). Njezina pionirska istraživanja stvorila su okvir za slučajni pronalazak informacija (*serendipity*) u ljudskom ponašanju u odnosu na informacije (HIB) i uvela koncept 'susreta s informacijama' (*information encountering* ili IE), koji je postao ključan za razumijevanje bogatstva i raznolikosti HIB-a. Istraživanjem slučajnih susreta s informacijama u različitim kontekstima, kao što su *web*, informacije o zdravlju i čitanje i izvješćivanje o vijestima, profesorica Erdelez promijenila je način na koji nove generacije istraživača konceptualiziraju ponašanje s informacijama. Tijekom svog trodnevnog

boravka na Odsjeku za informacijske znanosti (9. - 26. 10. 2023.) prof. dr. sc. Erdelez održala je dvije radionice (18. i 25. 10. 2023.) za djelatnike Odsjeka za informacijske znanosti na kojima se raspravljalo o pristupima i trendovima u visokoškolskom obrazovanju u području informacijskih i komunikacijskih znanosti u SAD-u i Hrvatskoj. Na radionicama se posebno raspravljalo o povećanju prepoznatljivosti profesije u hrvatskoj javnosti te o osuvremenjivanju programa novim temama i sadržajima. Osim radionica s članovima Odsjeka za informacijske znanosti prof. dr. sc. Sanda Erdelez održala je i nekoliko javnih predavanja. Dva su predavanja održana za članove Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku (11. i 18. 10. 2023.). Prvo je predavanje tematiziralo organizaci-

ju i izvedbu različitih vrsta doktorskih studija u SAD-u, dok je drugo predavanje bilo usmjereno prema različitim napredovanjima sveučilišnih nastavnika u SAD-u i Hrvatskoj. Predavanja su popraćena zanimljivom raspravom sudionika. Za vrijeme boravka prof. dr. sc. Sande Erdelez u Osijeku uspostavljena je suradnja i s knjižničarima Slavonije i Baranje. Tako je u suradnji Američkog kutka pri Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici u Osijeku, Društva Slavonije, Baranje i Srijema te Odsjeka za informacijske znanosti profesorica Erdelez 19. 10. 2023. održala javno predavanje za knjižničare i studente informacijskih znanosti na temu *Knjižnice i AI*. Knjižnična je zajednica pokazala veliko zanimanje za tu temu te je profesorica predavanje ponovila putem Zooma za knjižničare Grad-

ske knjižnice Požega. Sva su (fizička) predavanja profesorice Erdelez održana na instituciji domaćinu, Filozofskom fakultetu u Osijeku. Boravak profesorice Erdelez na Filozofskom fakultetu u Osijeku i njezini dragocjeni savjeti Odsjeku za informacijske znanosti bit će od velike pomoći prilikom naredne revizije diplomskog studija, a javile su se i ideje za pojačanu promociju studija među poslodavcima te novo apliciranje na Fulbright Specialist program. Osim ovog direktnog ishoda boravka prof. Erdelez u Osijeku, njezina je ekspertiza višestruko primijenjena kroz susrete i predavanja za knjižničare i studente informacijskih znanosti te smatramo da se treba nastaviti njegovati suradnja između hrvatskih i američkih institucija i stručnjaka.

Potpisan ugovor o suradnji s Krakow University of Economics

Ivana UNUKIĆ

Ekonomski fakultet u Osijeku potpisao je ugovor o suradnji s prestižnim Ekonomskim sveučilištem u Krakovu koje posjeduje prestižne među-

narodne akreditacije, a trenutačno ima više od 13 000 studenata te je najveće ekonomsko sveučilište u Poljskoj. To sveučilište ima devet programa ekonomskih studija na engleskom jeziku, oko 1 000 stranih studenata, a za-

pošljava 716 znanstveno-nastavnih djelatnika. Suradnja s tako cijenjenim ekonomskim sveučilištem otvara mnoga vrata za Ekonomski fakultet u Osijeku i to kroz različite mogućnosti za studente, razmjenu znanja

i iskustava te povećanje međunarodne dimenzije EFOSA. U budućnosti se očekuju uzbudljivi projekti, istraživanja te razmjena studenata što obogaćuje obrazovanje ekonomista i otvara vrata novim prilikama.

Festival PUnKt - intermedijalni festival književnosti Osijek, 24. - 26. listopada 2023.

Nebojša LUJANOVIĆ, Paula REM

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku i Filozofski fakultet u Osijeku upriličili su treće izdanje festivala PUnKt, intermedijalnog festivala književnosti, na četirima lokacijama u Osijeku - AUKOS-u, FFOS-u, galerijama Kazamat i Knifer te prostoru Udruge Slama u Tvrdi. Festival je ugostio petnaestak renomiranih autora, a u teorijskom segmentu teoretičari i kritičari raspravljali o ovogodišnjoj središnjoj temi - stripu, uz promocije strip-izdanja koja povezuju tekst, naraciju, linije, boje i dizajn.

Festival je konceptijski podijeljen na četiri cjeline: teorijski punkt, umjetničke obrade književnih djela - interpretacije, razgovori s interpretiranim književnicima - recepcije i razgovori s umjetnicima o umjetnosti - artestiranje. Festival je iznio novu dimenziju predstavljanja književnosti spajajući je s drugim umjetničkim izričajima kao što su vizualna umjetnost, glazba, teatrologija i digitalni mediji. Posjetitelji su mogli doživjeti izložbe fotografija, instalacije, plesne pokrete i vizualne materijale inspirirane književnim tekstovima.

Nakon pozdravne riječi dekanice AUKOS-a prof. dr. sc. Helene Sablič Tomić i dekana FFOS-a prof. dr. sc. Ivana Trojana, održan je okrugli stol s hrvatskim autorima i producentima stripa - doc. art. Dubravkom Matakovićem, prof. dr. sc. Srećkom Jurišićem, Vjekoslavom Đanišem, Sašom Paprićem i prof. dr. sc. Tihomirom Matijevićem, uz moderiranje doc. dr. sc. Igora Gajina. Nakon studentske interpretacije romana Marka Gregura "Mogla bi se zvati Leda" uz mentorstvo asistentica Iris Tomić i Lorne Kalazić Jelić, studentica Ana

Matišić održala je razgovor s autorom. S književnicom Marijom Andrijašević razgovarala je studentica Lucia Mutković. Prvi je dan završen performansom multimedijске umjetnice Kate Mijatović "Buđenje, Osijek", s kojom je razgovarala asistentica Paula Rem.

Srijedu je obilježila interpretacija romana "Zadnja ruka" Renata Baretića pod mentorstvom doc. art. Kristine Marić Ložušić te razgovor o stripu s Dušanom Gačićem, doc. art. Dubravkom Matakovićem, Vjekoslavom Đanišem i Sašom Paprićem uz moderiranje doc. dr. sc. Igora Gajina. Prema motivima romana Zorana Žmirića "Pacijent iz sobe 19" priređene su dvije interpretacije: izrada studentskih stripova prema motivima romana pod mentorstvom doc. art. Dubravka Matakovića, koji su izloženi u Kazamatu, te dramska izvedba jedne od najupečatljivijih replika iz romana. S autorom je razgovarala studentica Gabriela Peranović. Drugi dan zaključilo je tjelesno čitanje poezije "Umjesto knjiga čitam prostor" pod mentorstvom umjetnice iz prakse Selme Sauerborn i red. prof. art. Maje Đurinović te razgovor s autoricom Lucijom Stupicom uz Jagnu Pogačnik koji je moderirala studentica Ivana Kovačević.

Posljednjega dana interpretaciju "Starca i magarca" Zlatka Krilića izveli su studenti pod mentorstvom umjetničkoga suradnika Davora Molnara i doc. art. Lea Vukelića. Riječ je bila o interaktivnom performansu kojem je uslijedio razgovor studentice Lare Božić s autorom. Studenti lutkarstva odabrali su središnji prizor romana Saše Ilića "Pas i kontrabas" te ga pretvorili u kratki lutkarski igrokaz uz čitanje fragmenta teksta i glazbenu podlogu iz romana, a razgovor s autorom moderirala je studentica Ana Kovačević. Na Filozofskom fakultetu u završnom dijelu programa gostovala je multimedijaska umjetnica Katarin Ladić. Uz moderiranje dr. sc. Adama Walka, Ladić je govorila o svom radu i izvela performans usmene izvedbe poezije koja koketira s grafičkim i glasovnim eksperimentima. Pod mentorstvom prof. dr. sc. Ružice Pšihistal, također moderatorice daljnog programa, studenti su prire-

dili video prema tekstu "Zatvori oči" slavonskog pisca Mirka Čurića.

Festival je tako uprizorio desetak različitih interpretacija koje su osmislili, kreirali i izveli mladi umjetnici ili studenti Akademije različitih usmjerenja - od likovnih umjetnika, preko dramskih, do glazbenih. Svako je interpretaciji uslijedio dio koji su svi, i umjetnici i publika, najviše iščekivali, a to je razgovor s autorima u kojem su oni iznijeli svoje dojmove o viđenome. Nekada su iznenađeni, nekada su bez riječi, a nekada duboko dirnuti; u svakom slučaju takav format predstavlja za njih, a ne samo za publiku, sasvim novo iskustvo, što je samo još jedna potvrda o nužnosti ovakvog festivala. U nekim je slučajevima sama prezentacija rezultirala daljnjom suradnjom mladih umjetnika i književnika kao i razvijanjem započetih ideja u smjeru opširnijeg i složenijeg projekta o čemu će biti više riječi iduće godine.

Fuzija umjetnosti stvara jedinstveno iskustvo i čini festival prepoznatljivim u javnosti, ali i među studentima koji su glavni nositelji interpretativnog i organizacijskog djela festivala. Važan cilj festivala jest i stvaranje platforme za afirmaciju mladih talenata. Ti talenti nisu samo umjetnički, u smislu afirmacije i pomoći studentima različitih umjetničkih smjerova da dođu do prvih reakcija, publike i vidljivosti. Festival je i platforma za usavršavanje studenata koji se bave medijima i kulturnim menadžmentom, a koji su također dio Akademije. Oni su uključeni u tehnički dio samog festivala - od pisanja najava za medije, vođenje društvenih mreža festivala, fotografiranje i snimanje, do moderiranja, komunikacije s medijima te vizualnog predstavljanja festivala.

Festival PUnKt održava se uz podršku Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Grada Osijeka i Društva hrvatskih književnika koji su prepoznali višestruku dobrobit festivala. Osim što je zadržao književnost i kulturu u prostoru kojem je to nasušno potrebno, on se ponudio i kao polazište za mlade umjetnike i stručnjake koji će isti taj prostor u budućnosti popunjivati kao afirmirani samostalni subjekti.

KNJIŽEVNA VEČER S PISCEROM VIKTOROM HORVÁTHOM

Denis NJARI

Dana 19. listopada 2023. s početkom u 18 sati održana je u svečanoj dvorani Filozofskoga fakulteta u Osijeku književna večer s piscem Viktorom Horváthom. Književnu večer otvorio je generalni konzul Mađarske u

Osijeku dr. János Magdó, a književnika je na početku publici ukratko predstavio izv. prof. dr. sc. Denis Njari. Razgovor s književnikom vođen je na mađarskom jeziku uz simultani prijevod doc. dr. sc. Timee Bockovac. Viktor Horváth pohadao je doktorsku školu na sveučilištu u Miškolcu, a osim što se bavi

književnim radom, po čemu je u Hrvatskoj, a i znatno šire, poznat, bavi se i srednjovjekovnom književnošću te predaje na Sveučilištu u Peču. U svojim se književnim djelima bavio vrlo raznolikim temama, od razdoblja osmanlijske vlasti u srednjoj Europi u romanu *Tursko zrcalo*, preko urbanoga romana *At o*

New Yorku te analize okupacije Čehoslovačke 1968. u romanu *Tankom*, pa sve do utopijskoga romana o ljudskoj budućnosti u romanu *A Kis Reccs* i stihovanoga bidermajerskoga horora *Diótörő*. Usto, on je poznat i kao prevoditelj pjesništva na mađarski jezik. Dobitnik je brojnih nagrada, od koji izdvajamo

mađarske nagrade *Nemzeti Kulturális Alap* i *Litera* te *Nagradu Europske unije za književnost* 2012. godine. Razgovor s Viktorom Horváthom vodila je Nikolett Ferenczy, profesorica mađarskog jezika u Prosvjetno-kulturnom centru Mađara u Osijeku, članica osječkoga Mađarskog kulturnog kruga Zrínyi,

a usto i bivša studentica Viktora Horvátha. Književna večer izazvala je relativno velik odziv publike (stotinjak gostiju), a nakon održane književne večeri zainteresirani su mogli i kupiti primjerak knjige, s obzirom na to da je bio prisutan i izdavač hrvatskoga izdanja - Naklada Ljevak.

EFOS DAN EU PROJEKATA - 10 GODINA ZAJEDNO

Katica KRIŽANOVIĆ

Ekonomski fakultet u Osijeku dana 7. studenoga 2023. organizirao je događaj pod nazivom **EFOS dan EU projekata - 10 godina zajedno**, a u povodu obilježavanja desete godišnjice ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju. Predstavljajući aktualnih EU projekata EFOS-a i njihovih rezultata te panel-rasprave **Što su učinci EU projekata za EFOS i zajednicu? i Zašto koristiti Erasmus mobilnost?** imali su za cilj poticanje šire akademske i gospodarske zajednice na apliciranje zajedničkih projekata te ohrabrivanje studenata i nastavnika za korištenje programa Erasmus mobilnosti.

Događaj je otvorila gospođa Ivana Zafraan iz Ministarstva znanosti i obrazovanja s vrlo zanimljivom prezentacijom "Kakve mogućnosti nudi COST program?"

U panelu **Što su učinci EU projekata za EFOS i zajednicu?**, koji je moderirala **Katica Križanović, spec. oec.**, voditeljica Ureda za projekte i programe EU, sudjelovali su profesori, voditelji nekih od aktualnih EU projekata na Ekonomskom fakultetu u Osijeku (**izv. prof. dr. sc. Anamarija Delić, prof. dr. sc. Davor Dujak i izv. prof. dr. sc. Domađoj Karačić**) i poduzetnica gđa. **Ivona Đukić**, polaznica programa cjeloživotnog učenja Voditelj turističkog

gospodarstva koji se, kao jedna od projektnih aktivnosti EFOS-a, razvio i provodio u okviru projekta VirtuOs. U panelu **Zašto koristiti Erasmus mobilnost?**, koji je moderirala studentica Ivana Rašić, studentica Ekonomskog fakulteta u Osijeku i predsjednice udruge ERUDIO, sudjelovali su profesori Ekonomskog fakulteta u Osijeku (**izv. prof. dr. sc. Aleksandar Erceg, doc. dr. sc. Jelena Franjković i doc. dr. sc. Ana Živković**) te studentice **Nina Huđik i Dora Doležal** koje su prezentirale svoja iskustva vezana uz Erasmus mobilnost, izazove i koristi u njezinu sudjelovanju.

Aktualni su projekti koje Ekonomski fakultet u Osijeku provodi (ili kao nositelj projekta ili u svojstvu partnera na projektu): **VirtuOS** - uspostava regionalnog centra kompetentnosti u sektoru turizma i ugostiteljstva, **MI** (Migracijski izazovi) - jučer, danas sutra, **EUFORIA** - Education Framework for Urban Resilience Innovation Activities (druga faza), **SFF.DeepT+** - DeepTech in Higher Education Institutions and Ecosystems through Entrepreneurial Education+, **BA-S4SC** - Business Analytics Skills for the Future-proof Supply Chains, a u fazi odobravanja završnog izvješća: **CroViZone** - Prilagodba vinogradarskih zona RH klimskim promjenama i **CSI: CustomDigTeach** - Creating social impact through customized digital teaching formats.

Erasmus+ Staff Mobility: Razmjena znanja i iskustava u Sremskoj Kamenici

Miljenko ŠVARCMAJER, Robert ŠOJO

Dva djelatnika FERIT-a, Miljenko Švarcmajer i Robert Šojo, odlučili su se na Erasmus+ staff mobility iskustvo. Njihovo odredište bila je Sremska Kamenica gdje su odlučili razmijeniti znanje i iskustva s kolegama s Educons sveučilišta. Njihova priča donosi uvid u proces prijave, boravak na odredištu te razmjenu znanja i suradnju.

Prijava na Erasmus+ program tekla je bez problema, a postupak je trajao nekoliko dana. Najveći izazov svake prijave obično je uspostaviti komunikaciju s prihvatnom ustanovom. Koordinatorica Erasmus programa u ime Educonsa, gđa. Jovana Kisina, na sve je e-mailove odgovarala u vrlo kratkom roku te je dokumentacija brzo riješena.

Svoje slobodno vrijeme većinom su provodili istražujući Novi Sad i Petrovaradinsku

tvrdavu koji su se pokazali kao prekrasna mjesta s mnogo zanimljivih sadržaja. Taj kraj podsjeća na njihov rodni Osijek što im je dodatno olakšalo prilagodbu.

Kolega Robert Šojo, predavač na FERIT-u, surađivao je sa profesorom Srđanom Popovom te razmjenjivao načine podučavanja studenata. S druge strane, Miljenko Švarcmajer, asistent na FERIT-u, surađivao je s dekanicom, profesoricom Aleksandrom Rankov, fokusirajući se na primjenu **blockchain** tehnologija u području IoT-a.

Osim stručne suradnje, njihov razgovori otvorili su vrata mogućim zajedničkim projektima. Dogovorena je praksa za studente Digitalne produkcije s Educons sveučilišta u Osijeku, a aktivno se radi na traženju zajedničkih EU projekata. Iskustvo Erasmus+ staff mobility programa ne samo da je doprinijelo njihovu profesionalnom razvoju već im je omogućilo da upoznaju nove gradove i kulture. Svojim iskustvom Robert i Miljenko potiču i druge kolege da istraže slične prilike za razmjenu znanja i iskustava.

FAZOS posjetila delegacija iz Temišvara putem Erasmus+ programa mobilnosti

Sveučilište prirodnih znanosti „Kralj Mihael I. Rumunjski” iz Temišvara glavni međunarodni partner FAZOS-a

Daniel HAMAN

U sklopu Erasmus+ mobilnosti od 6. do 9. studenoga 2023. godine Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek bio je domaćin dvanaestero nastavnika s partnerskog Sveučilišta prirodnih znanosti "Kralj Mihael I. Rumunjski" iz Temišvara u Rumunjskoj. U mobilnosti su sudjelovali nastavnici i djelatnici Fakulteta za biotehnologiju i animalne resurse te Fakulteta za management i ruralni turizam koji su imali priliku održati nastavu, ali i predstaviti se kolegicama i kolegama na FAZOS-u u cilju povezivanja s kolegama iz Osijeka radi suradnje na nekom budućem projektu ili znanstvenom istraživanju ili radu. Već nekoliko tjedana kasnije dogovoren je dolazak još četvero nastavnika s istog sveučilišta, a naši djelatnici tijekom studenog i prosinca boravit će

u više navrata na spomenutom sveučilištu. Sveučilište prirodnih znanosti "Kralj Mihael I. Rumunjski" iz Temišvara već dugi niz godina uspješno održava međunarodnu suradnju s FAZOS-om

putem mobilnosti studenata i (ne)nastavnog osoblja, a samo prošle akademske godine kroz Erasmus+ program na FAZOS-u je boravilo sveukupno 45 djelatnika.

Na Sveučilišnom Odjelu za fiziku održan 5. Dan mladih istraživača

Igor LUKAČEVIĆ,
Maja VARGA PAJTLER

Na Sveučilišnom Odjelu za fiziku dana 14. studenog 2023. godine održao se znanstveni skup 5. Dan mladih istraživača. Znanstveni skup "5.

Dan mladih istraživača" organizira se u cilju okupljanja mladih znanstvenika i istraživača Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u sklopu svojih sastavnica: Prehrambeno-tehnološkog fakulteta, Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek,

Medicinskog fakulteta Osijek, Fakulteta za dentalnu medicinu Osijek, Odjela za biologiju, Odjela za kemiju i Odjela za fiziku. Ove se godine organizaciji skupa pridružio i Fakultet primijenjene matematike i informatike. Skupom se potiče

povezivanje istraživačkog potencijala mladih istraživača: diplomanata, doktoranada i poslijedoktoranada. Time se stvara suradnja među znanstvenim institucijama, promiče znanost i jača kapacitet za istraživački i znanstveni rad i inter-

disciplinarnost, te postavlja temelje za buduću suradnju među sastavnicama Sveučilišta u Osijeku kroz srodna područja znanosti (prirodne znanosti, biotehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo). U sklopu programa skupa 16 je mladih istraživa-

ča imalo priliku predstaviti svoje rezultate istraživanja nastalih izradom doktorskih disertacija ili sudjelovanjem na znanstveno-istraživačkim projektima. Više se informacija može pronaći na www.dmi.unios.hr.

U DARUVARU ODRŽAN 9. FRA MA FU FESTIVAL - FESTIVAL REPORTAŽE I REPORTERA

Studenti Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku na stručnoj praksi na daruvarskom Festivalu

Nika RATKOVIĆ

Deveti Festival reportaže i reportera Fra Ma Fu, posvećen novinaru, piscu i autoru scenarija za stripove Franji Martinu Fuisu (Virovitica 1908. - Plitvice 1943.), održan je u Daruvaru od 5. do 7. listopada 2023. Festival je posvećen jednom od najpoznatijih hrvatskih reportera tridesetih godina 20. stoljeća, začetniku socijalne i turističke reportaže u Hrvatskoj koji je pisao je pod pseudonimom Fra Ma Fu, po kojem je festival dobio naziv. Festival je otvoren u Češkoj galeriji izložbom "Priče s naslovne strane" u čast hrvatskom fotografu češke nacionalnosti Tonyju Hnojčiku.

Novinar i dobar Hnojčikov prijatelj Mato Pejić uz biografske podatke istaknuo je nekoliko njegovih citata, među kojima i ovaj: "Svoju profesiju doživljavam igrom i sretan sam što mogu raditi posao koji volim i koji tako dobro znam raditi. Zahvaljujući fotografiji moji su snovi postali stvarnost". Već tradicionalno, dodijeljene su nagrade Fra Ma Fu za najbolje reportaže u 2022. godini. Radovi su ocjenjivani u tri kategorije: "U fokusu", "Lijepom našom" i "Širom svijeta". Nagrade su osvojili Daniel Pavlič (U fokusu), Miomir Štrbac (Širom svijeta) i Damir Tolj (Lijepom našom). Za njihov novinarski i humanitarni rad nagrade su pripale novinarima i humanitarcima iz Bosne i Hercegovine Ajdinu Kamberu i Vanji Stokić. Prvi dan festivala za-

vršio je s tribinom "Od reportaže do reportera" na kojoj je gostovao novinar i književnik Ante Tomić. Okupljeni su imali prigodu čuti zanimljivosti o njegovim počecima, iskustvima te pisanju romana i filmskih scenarija. Program drugoga dana Festivala zbio se u Zavičajnom mu-

zeju Daruvar. Započeo je predstavljanjem knjige "Samuraji Šanka" Marijana Grkalića. Riječ je o haiku poeziji koja u sebi skriva tisuće slika i značenja s kojima se svatko može poistovjetiti. Iduća na redu bila je retrospektivna izložba karikatura "Kronika hrvatske gluposti" Nika Titatnika (Nikole Plečko), poznatog hrvatskog karikaturista. Završetak prvog dana zaključila je dokumentarno-biografska izložba "Taxi za Bjelovar" legendarnog hrvatskog novinara i radijskog voditelja Voje Šiljaka. Posljednjeg dana festivala Šime Strikoman je ispred dvorca grofa Jankovića snimio svoju 861. Milenijsku fotografiju nazvanu "Daruvar voli ginko". Drugu godinu zaredom Festivalu su, u okviru studijskoga posjeta i stručne prakse, nazočile studentice viših godi-

na Odsjeka za kulturu, medijama i menadžment Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku pod mentorstvom predavača Tomislava Levaka. Bile su organizirane dvije radionice posebno za njih. Prvu je vodio novinar i urednik Zlatko Herljević koji je pričao o svojim putovanjima Indijom i Nepalom kao inspiracijom za nastanak tadašnjih poznatih reportaža. Drugu radionicu vodio je filmski snimatelj i fotograf Šime Strikoman. Studentice su iz prve ruke mogle čuti sve o procesu nastanka milenijskih fotografija i saznale brojne dogodovštine koje su se dogodile na snimanjima. Festival organiziraju Studijski institut za novinarstvo, kulturu i obrazovanje (SINKO) i Hrvatsko novinarsko društvo (HND). Ovogodišnji partneri bili su Grad Daruvar, Bjelo-

varsko-bilogorska županija, Turistička zajednica Daruvar Papuk, Turistička zajednica Bjelovarsko-bilogorske županije, Novinsko-izdavačka ustanova Jednota, Savez Čeha u RH, Češka beseda Daruvar, Ured saborskog zastupnika za češku i slovačku manjinu Vladimir Bilek. Zavičajni muzej Daruvar, Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar, Gradski muzej Bjelovar i Turistička zajednica Grada Sveti Ivan Zelina. "Jako je lijepo vidjeti kako svi ti istaknuti velikani na našem festivalu postanu mali ljudi koji se međusobno družu i jedni od drugih uzimaju autograme. Naš festival je zapravo Woodstock novinarstva. Imamo jednu ozbiljnu priču te se nadamo da ćemo jednom postati europsko sjedište novinarstva", kazao je Ivan Žada u ime organizatora.

Mjesec hrvatske knjige 2023. u GISKO-u

Siniša PETKOVIC

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek i ove je godine nizom aktivnosti obilježila Mjesec hrvatske knjige koji se tradicionalno obilježava od 15. listopada do 15. studenog. Moto je ovogodišnje manifestacije bio "Nek' ti riječ ne bude strana(c)".

U povodu Mjeseca hrvatske knjige 2023., u srijedu 18. listopada upriličeno je svečano otvorenje izložbe plakata i knjižnične građe pod nazivom "Viktor D. Sonnenfeld: osječka vještina prevođenja". Po otvorenju izložbe prof. dr. sc. Josip Berdica održao je predavanje istoga naslova. Izložba se sastoji od pet tiskanih plakata koji govore o životu i djelu Viktora D. Sonnenfelda te popratne knjižnične građe. Nazivi plakata glase: Fragmenti za biografiju, Doajen prevodilaštva filozofijske literature, Kronotaksa važnijih filozofijskih prijevoda, Svestranost u kulturnom djelovanju i Život knjižnice u knjižnici. Viktor D. Sonnenfeld živio je i djelovao u Osijeku. Prevodilačkim radom u osječkim dnevnim novinama "Hrvatski list", a u potonjem vremenu u "Glasu Slavonije" bavio se 47 godina. Prevodio je djela njemačkih filozofa i književnika (npr. Kanta, Hegela, Nietzschea i drugih). Sveukupno je s njemačkog na hrvatski jezik preveo 940 naslova. U Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici pohranjena je njegova osobna biblioteka, legat od 3 345 knjiga. To je sedma izložba iz ciklusa Zavičajne priče. U knjižnici je pokrenut ciklus zavičajnih izložbi kako bi se promovirala zavičajna zbirka, skrenula pozornost i potaknulo zanimanje za naše sugrađane o kojima često vrlo malo znamo, a koji su svojim radom zadužili sve nas i upisali Osijek na kulturnu kartu Hrvatske.

Hrvatskoj znanstvenoj i akademskoj zajednici otvoren je probni pristup na platformu Kanopy u razdoblju od 9. do 30. listopada 2023. Kanopy platforma obuhvaća igrane, animirane i dokumentarne filmove od kojih su mnogi dostupni samo na Kanopy platformi. Platforma je sadržajno multidisciplinarna s naglaskom na umjetničko područje. Pristup je omogućen putem individualnih poveznica i korisničkih podataka, a svi zainteresirani korisnici za dobivanje se korisničkih podataka mogli su se obratiti Studijskoj čitaonici GISKO-a ili knjižnici u svojoj matičnoj ustanovi.

American Corner Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek u suradnji s Društvom knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema i Filozofskim fakultetom Osijek, u četvrtak, 19. listopada organizirao je predavanje pod nazivom "AI i knjižnice". Predavanje je održala prof. dr. sc. Sanda Erdelez, profesorica i dekanica Simmons University, Boston, SAD.

U četvrtak, 19. listopada održano je predavanje zbirke poezije autorice Sandre Bogdan Rakić pod nazivom "Noćni kupači". Promociju je moderirala Nina Savić, a stihove čitala Bojana Nemet iz Društva ljubitelja književnosti Littera. Zbirka poezije "Noćni ku-

pači" sastoji se od triju cjelina - Nesanica, plavičasti ožljci, Ispod površine sna i Utopljenici - te su presjek autoričinih životnih razdoblja ispunjenih introspekcijom, unutarnjim previranjima, subjektivnih opservacija okoline i "seciranja" životnih situacija. Zbirka govori o prolaznosti života te smrti koja je neminovna za sve. Govori o samoći, čežnji za ljubavlju, dolasku starosti, o prolaznosti života i neizbježnom umiranju, ali skromnom, bez pompe. Umiranje oslikava lju-

bičastom bojom i opisuje riječima ili predviđanjem (iz predgovora Zorice Androić). Književni susret za djecu sa spisateljicom za djecu Sanjom Pilić održan je u petak, 20. listopada na Odjelu za rad s djecom i mladima. Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek organizirala je obuku i predstavljanje Elsevierove platforme ScienceDirect eBooks koja je održana u ponedjeljak, 23. listopada. Platformu ScienceDirect eBooks predstavila je

obuku o korištenju održala Helena Paczuska. S više od 43 000 e-knjiga i preko 2 700 časopisa ScienceDirect najveća je platforma kojom se služe znanstvenici i studenti diljem svijeta. ScienceDirect zbirka je znanstvenih časopisa i e-knjiga koja pokriva područja prirodnih, tehničkih, biomedicinskih te društvenih i humanističkih znanosti. U razdoblju od 23. listopada do 17. studenog 2023. hrvatskoj znanstvenoj i akademskoj zajednici otvoren je probni pri-

stup tijekom kojeg je moguće otkriti brojne mogućnosti koje platforma ScienceDirect e-Books pruža. U srijedu, 25. listopada održana je književna večer sa Sanjom Kirch-Leto. Uz autoricu, na književnoj večeri sudjelovale su: moderatorica Antonia Budano, interpretatorica Mirjana Katić te članice Veteranske skupine HKUD-a Osijek 1862 Lidija Neznamović i Snježana Lišnjić. Stihovi su uvijek bili potka koja se nježno provlačila autoričinim ži-

votnim putem. Ne uvijek vidljiva, no ipak prisutna. Godine 2002. prvi put sudjeluje u zajedničkoj zbirki pjesama Carolija, objavljenoj kao rođendanski dar voljenom Gradu na Dravi. Zbirka Ogledalo ujedno je i stara i nova Sanja, netko čija su radoznalost i znatiželja neprekidna pokretačka sila, način rasta i upoznavanja svega što nam nosi postojanje. Druga zbirka pjesama Hvala, svojevrsna je oda stanicama tim malim velikim stvarima koje život čine bogatijim i ispunjenijim.

U sklopu ciklusa književnih susreta za djecu i mlade pod nazivom "Zavičajna pričaoonica Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek" nastalog u cilju poticanja čitanja i razvijanja ljubavi prema knjizi te stvaranja navike dolaženja u knjižnici te upoznavanjem sa zavičajnim spisateljima kroz predstavljane njihova književnog rada te senzibiliziranja djece i mladih za očuvanjem kulturne baštine grada i zavičaja, u četvrtak, 26. listopada održan je susret za djecu i mlade s Ksenijom Švarc, profesoricom engleskog i njemačkog jezika i književnosti, koja je djeci prilikom susreta prenijela svoja iskustva o životu i radu u svijetu prevođenja, a u petak, 27. listopada književni susret za djecu i razgovor s osječkom spisateljicom Dubravkom Pađen Farkaš.

American Corner Osijek i Odjel za rad s djecom i organizirali su Dan društvenih igara. Radionica je održana u petak, 27. listopada. Svi zainteresirani imali su prigodu igrati neke od brojnih igara kao što su Catan, Dixit, Ticket to Ride, 7 Wonders, ali i nove poput Azul, Unstable Unicorns, Coup, Patchwork, Takenoko i Arboretum. Cilj je ovih radionica bio predstaviti dio zbirke American Cornera Osijek i Odjela za rad s djecom i mladima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek te kroz igru i druženje potaknuti logičko razmišljanje i timski rad. U organizaciji Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, u srijedu, 8. studenog održana je književna večer s Ivanom Šojat. Uz autoricu, na književnoj večeri sudjelovali su: novinarka i spisateljica Željka Živković i novinar Saša Drinić. Ivana Šojat hrvatska je književnica i prevoditeljica, rođena u Osijeku, treptaj prije sudbonosnog proljeća 1971. Taj, jakim emocijama nabijeni trenutak rođenja, možda dijelom i objašnjava sve njezine interese: od pjevanja, pisanja djela najrazličitijih žanrovskih odrednica, prevođenja, do slikanja, vrtlarstva i ratovanja - nekoć puškom, a sad perom. Iz njezina velikog književnog opusa, Osječanima je zasigurno srcu najviše prirastao "Unterstadt". Odlikovana je za promicanje hrvatske kulture u zemlji i inozemstvu.

U ponedjeljak, 13. studenog korisnici Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek koji su se prvi put učlanili ili obnovili članstvo u Knjižnici imali su priliku platiti cijenu godišnje individualne članarine te godišnje obiteljske članarine 2.00 EUR/15,07 kn manje. Učlanjenje se moglo ostvariti tijekom dana, u radnom vremenu Knjižnice na svim odjelima i ograncima.

Mjesec hrvatske knjige na Kineziološkome fakultetu Osijek - Maraton u čitanju

Lana ŠUSTER

Mjeseć hrvatske knjige već se treću godinu zaredom održava na Kineziološkom fakultetu Osijek u organizaciji knjižnice. Taj nacionalni popularni događaj manifestacija je koju od 1995. godine organiziraju Knjižnice grada Zagreba, a pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Svake godine manifestaciju prati nova tematska cjelina, a ove je godine izdanje pod nazivom *Književnost bez granica!* bilo posvećeno prevoditeljima, odnosno književnom prevodenju. Inspirirani ovogodišnjom temom, knjižnica Kineziološkoga fakulteta Osijek u suradnji s asistentima i studentima organizirala je *Maraton u čitanju - spoji tjelesnu aktivnost s čitanjem!* Tim događajem knjižnica nastoji privući nove korisnike, posebice bruošce, na upis i korištenje knjižničnih usluga, posudbe obvezne literature za pojedine kolegije. Čitanje i vježbanje istovremeno, primjerice dok vozimo sobni bicikl ili hodamo na traci, može imati različite

zdrave učinke na naš organizam i opće stanje. Uz vježbanje studenti istovremeno čitaju literaturu koja se nalazi u knjižnici na policama. Čitanje tijekom vježbanja stimulira naš mozak i održava ga aktivnim dok istovremeno vježbamo tijelo. To uvelike može poboljšati našu sposobnost koncentracije i pomoći nam da se bolje fokusiramo na knjigu i tekst, tim bolje ako je riječ o tekstu koji nas zanima. Kako je većini studenata na KIFOS-u primarna aktivnost vježbanje, dodavanje još jedne aktivnosti jest vježba da rješavaju izazove i razvijaju snalaženje u novonastalim situacijama. Studenti taj put nisu imali tekstove prije samog događaja i izabrani su nasumce u dvije ekipe pod vodstvom dvaju asistenata. Čitanje i vježbanje istog je trenutka postalo natjecanje, odnosno maraton u čitanju i vježbanju. U događajem knjižnica nastoji privući nove korisnike, posebice bruošce, na upis i korištenje knjižničnih usluga, posudbe obvezne literature za pojedine kolegije. Čitanje i vježbanje istovremeno, primjerice dok vozimo sobni bicikl ili hodamo na traci, može imati različite

ci Maratona bili su: Ivona Andres, Gabriela Gačić, Mirija Adžaga, Magdalena Brkić, Nikola Cindrić, Dino Vuksan, Mario Goluža i Mihael Čevizović. Posebnost čitanja na *kineziološki način* jest u tome što su izabrali tekstove iz dvaju naslova Sportski gen, Davida Epsteina - hrvatsko izdanje, prevoditeljice Snježane Beronja i Cjelokupan

trening za mlade pobjednike, Tudora O. Bompe, hrvatsko izdanje prevoditeljice Lidije Pleić. Svaki sudionik u ekipi čitao je kraći ulomak u izvodenju iste vježbe prema prijedlogu asistenata. Pobjednička ekipa bila je ona koja je ostvarila kraći rezultat u provedbi zadataka. Kreativnost je originalnost, prikazati nešto

uobičajeno na nov i neobičan način. Studenti su imali priliku primjenjivati pročitano. Metodičkim postupcima stvoreni su uvjeti za prikaz motoričkog znanja, a time su pokazali da vladaju izazovom koji je stavljen pred njih. Sposobnost je sportaša upravo snalaženje u novim okolnostima, a spajanje tih dviju aktivnosti dodatno

je motiviralo studente i okolinu. Navikli smo čitati u sjedećem položaju, u dnevnom boravku ili na podu, ali naši su budući kineziolozi pokazali svoju udobnost i svoje mogućnosti i čitali naglas dok su radili paralelni čučanj, *plank* na dlanovima sa zanošenjem, iskorak naprijed i lateralni i dokazali i pokazali da je to moguće. Studenti su oduševljeni tom vježbom te su se predbilježili i za sljedeću godinu. Njima nije problem čitati dok vježbaju ili vježbati dok čitaju. Asistenti su motivirali na što bolju komunikaciju i povezanost s knjižnicom i knjižničnim uslugama, a knjižnica sudjeluje u stvaranju bolje atmosfere te potiče studente na čitanje kroz aktivnost koja im je bliska i prirodna. Kineziološki fakultet Osijek tim je događanjem podržao Mjesec hrvatske knjige te uputio na važnost prevoditelja, pa čak i u interdisciplinarnim znanostima poput kineziologije, i podsjetio na neprocjenjivu vrijednost prevodenja. Pomicanjem jezičnih barijera ovogodišnji slogan glasi *Nek' ti riječ ne bude strana(c)* i sasvim se dobro uklopio i u prostore KIFOS-a te u proglašenju Europske godine vještina.

RAZGOVOR S FRANOM MIHALJEVIĆEM: „SPORT NA DRUŠTVENIM MREŽAMA - PERCEPCIJA NFL-a“

Nemanja SPASENOVSKI

Centar za interdisciplinarna istraživanja Filozofskog fakulteta, u sklopu šestog ciklusa Scientific inter viewa, 31. listopada 2023. godine ugostio je Frana Mihaljevića. Tema je razgovora bila o sportu na društvenim mrežama.

Gost je u razgovoru uputio na razvoj interdisciplinarnog pristupa sportu na primjeru američkog nogometa te percepciju američkog sporta u hrvatskom medijskom prostoru. Neizostavna

tema razgovara bila je uloga medija općenito, a danas posebno društvenih mreža u suvremenom sportu u promociji i popularizaciji američkog sporta kod nas. Razgovor je započeo predstavljanjem samog predavača nakon čega je Fran govorio o svojem formalnom obrazovanju preko fakulteta, prakse, studentskih poslova pa sve do današnjeg vremena i posla kojim se bavi.

Predavač je govorio o sportu i zašto je sport toliko privukao njegovu pozornost. Neobično

za naše podneblje jest američki nogomet kao tema znanstvenog rada Percepcija američkog nogometa u Hrvatskoj? o kojem je g. Mihaljević pisao. Samo istraživanje odnosilo se na percepciju NFL-a u Hrvatskoj, odnosno koliko je popularnost sporta narasla zahvaljujući njegovim prijenosima na SK-u (Sportski klub). Bilo je riječi i o razlici hrvatskoga nogometa danas u usporedbi s prošlosti, ali se govorilo i o susjednim klubovima i njihovoj poziciji u ovoj vrsti sporta u odnosu na Hrvatsku, kao i

college football kao usporedbu. Završno su se sudionici dotaknuli teme pozicije stručnjaka iz društveno-humanističkih smjerova (Filozofski prvenstveno) u sportskim kolektivima pa posljedično i komentiranju, a zaključeno je kako je općenito razgovor o sportu uistinu interdisciplinarna poslastica gdje se može razgovarati o tome koliko ekonomija ima utjecaja na razvoj suvremenog sporta, velikoj količini novca koja suvremeni sport čini: a) profitabilnim, b) odnarođenim.

TERA TEHNOPOLIS TOP 10 U 2023. GODINI

1. TERA Tehnopolis – poduzetnička potporna institucija koja povezuje poduzetnike početnike s iskusnim mentorima

U okviru projekta Mreža PPI BOND, TERA Tehnopolis d. o. o., poduzetnička potporna institucija i članica Mreže, sudjelovala je u povezivanju poduzetnika početnika s iskusnim mentorima koji budućim poduzetnicima pružaju pomoć u pokretanju i razvoju poslovanja.

2. Program studentskog poduzetništva

Više od 80 timova iz RH sudjelovalo je u Programu studentskog poduzetništva (projekt BOND). Od ukupnog broja prijavljenih timova, mjesto za finale osigurano je za njih deset. TERA je mentorirala ukupno tri tima od kojih je dva tima završilo u finalu Natjecanja.

3. TERA razvija digitalne alate za ruralna područja u Hrvatskoj

TERA, u okviru projekta dRuralno (Obzor2020), razvija super platformu odnosno integrirane digitalne usluge za ruralna područja u RH. TERA, u suradnji s ostalim hrvatskim konzorzijskim partnerima u projektu, radi na razvoju četiri kompleksne usluge: prijevoz ljudi (Grad Metković), prijevoz paketa (TERA), holistički zdravstveni sustav za rezervacije (Dom zdravlja Metković) i identificiranje gužve, odnosno povećane koncentracije ljudi na određenim područjima (Dubrovačko-neretvanska županija).

4. Priručnik o najboljim praksama ekološkog uzgoja i plasiranja proizvoda na tržište

Priručnik o najboljim praksama razvijen je kao kruna projektnih aktivnosti u okviru projekta "Organic Route Croatia – Moldova". Sadržava informacije o raznim temama važnim za poslovanje, promociju i plasiranje ekoloških proizvoda na domaće i strana tržišta i namijenjen je svima onima koji se bave ili se planiraju početi baviti ekološkim uzgojem.

5. Studenti iz Hrvatske na plaćenom stažiranju EIT Food RIS Fellowships u inozemstvu

Nakon intenzivne promocije i regrutiranja sudionika za sudjelovanje na EIT Food programu plaćenog stažiranja RIS Fellowships, ukupno 19 studenata iz Hrvatske ušlo je u drugi krug natjecanja, dok je njih 6 odabrano za plaćeno stažiranje u inozemstvu. Posebno raduje činjenica kako je jedan od odabranih sudionika za financiranje i studentica Prehrambeno-tehnološkog fakulteta u Osijeku.

6. Počeo novi ciklus prijava za međunarodni program razmjene Erasmus za mlade poduzetnike

Cilj Programa je povezivanje novih poduzetnika s iskusnim poduzetnicima domaćinima u drugim državama sudionicama zbog razmjene znanja i iskustava. TERA Tehnopolis je lokalna kontakt točka za provedbu programa Erasmus za mlade poduzetnike u koji je uključena od 2014. godine. Od tada pa sve do danas ostvareno je ukupno 57 razmjena. Novi ciklus traje sve do 2027. godine.

Erasmus za mlade
poduzetnike

7. Održan prvi Festival održivosti u Osijeku

U suradnji sa Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i ostalim partnerima, TERA je sudjelovala u organizaciji prvog Festivala održivosti u Osijeku. TERA je održala tri radionice: Poticanje inovacija u poljoprivredno-prehrambenom sektoru uz održivost poslovanja, Sljubljivanje hrane i vina kroz internacionalizaciju i digitalizaciju poslovanja i Mogućnosti financiranja kroz otvorene EU natječe.

8. Istraživanje potvrdilo: Enterprise Europe Network (Europska poduzetnička mreža – EEN) doprinosi rastu i razvoju poduzetništva

Usluge projekta Enterprise Europe Network (Europska poduzetnička mreža – EEN) pomogle su mikro, malim i srednjim tvrtkama da u prošloj godini ostvare značajan rast prihoda i povećaju broj zaposlenih. Više od 80 posto tvrtki, korisnika EEN usluga, izjavilo je da je pružena usluga visoke kvalitete te da su te usluge prilagođene njihovim specifičnim potrebama.

9. Međunarodna izložba inovacija, prototipova i poslovnih planova INOVA/BUDI UZOR 2023.

Na ovogodišnjoj izložbi predstavljeno je više od 450 izložaka iz 23 države svijeta. Pored toga, ove godine sudjelovalo je 135 natjecatelja i ukupno 119 poslovnih planova, od kojih je njih 8 ušlo u samo finale. U okviru Izložbe, održana je i Poduzetnička akademija s motom "Mislite na održivost danas, osigurajte budućnost sutra".

10. B2B poslovni susreti INOVA/BUDI UZOR 2023.

TERA je u okviru ovogodišnje izložbe INOVA/BUDI UZOR te projekta Enterprise Europe Network organizirala i B2B poslovne susrete. Na događaj se ukupno registriralo 77 sudionika te je održan ukupno 41 sastanak. Ishode održanih sastanaka očekujemo u narednom razdoblju!

Usudi se stvarati – budi i ti uzor!

Inovacija, kreativnost i poduzetničko razmišljanje postaju sve važniji čimbenici u suvremenom svijetu. Ovogodišnja međunarodna izložba inovacija, prototipova i poslovnih planova INOVA/BUDI UZOR istaknula je važnost tih vrijednosti i njihov utjecaj na mlade ljude, poduzetnike i znanstvenike. Moto ove izložbe "Usudi se stvarati" poziva sve da razmisle o svojoj ulozi u stvaranju boljeg i inovativnijeg svijeta.

Mladi su ljudi budućnost društva, stoga je izrazito važno poticati njihovo poduzetničko razmišljanje već od najranije dobi. Kroz obrazovanje koje potiče kreativnost i inovaciju, mladi će razviti ključne vještine potrebne za rješavanje izazova budućnosti. Ova izložba pruža priliku mladim osobama da pokažu svoje ideje i stvaralački duh, potičući ih da budu inovatori i uzori drugima.

Uzor može biti svatko tko hrabro koristi svoju kreativnost i inovativnost kako bi donio pozitivne promjene u društvu. To može biti mladi poduzetnik koji je osnovao uspješnu start-up tvrtku, znanstvenik koji je pronašao

inovativno rješenje za uočeni problem, profesori koji inspiriraju svoje učenike da razmišljaju izvan okvira i pojedinci koji inovativnim pristupom daju pozitivan učinak na okruženje. Svatko od njih može biti uzor drugima, motivirajući ih da također stvaraju, riskiraju i inoviraju.

INOVA/BUDI UZOR pruža priliku za promociju inovacija i suradnju među mladim ljudima, poduzetnicima i znanstvenicima. Kroz ovu izložbu, razmjenjuju se ideje, potiče razvoj novih tehnologija i potvrđuje važnost kreativnosti. Također, ova izložba naglašava važnost mentorstva i podrške mladim generacijama kako bi im se omogućilo ostvarivanje njihovog potencijala.

"Usuditi se stvarati nije samo moto izložbe, već i poziv na aktivnost. Svaka inovacija koja proizide iz takvih događanja ima potencijal da transformira naš svijet. Mladi su ti koji će oblikovati budućnost. Neka taj moto bude podsjetnik na to da se svatko od nas može usuditi stvarati i biti u tome uzor!", rekla je direktorica TERA Tehnopolis Ana Nikšić Šarić.

Usudi se stvarati i BUDITE UZOR!

ENTERPRISE EUROPE NETWORK (EUROPSKA PODUZETNIČKA MREŽA – EEN) DOPRINOSI RASTU I RAZVOJU PODUZETNIŠTVA

Usluge projekta **Enterprise Europe Network (Europska poduzetnička mreža – EEN)** pomogle su mikro, malim i srednjim tvrtkama da u prošloj godini ostvare značajan rast prihoda i povećaju broj zaposlenih, pokazuju rezultati neovisne ankete provedene od strane Izvršne agencije za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove (EISMEA) iz Bruxellesa.

EEN kao ključni akter u podršci europskim malim i srednjim tvrtkama pruža niz usluga i resursa kako bi potaknuo njihovu konkurentnost na međunarodnom tržištu te unaprijedio njihovo poslovanje. S obzirom na to da se u velikoj mjeri radi o mikro tvrtkama koje nemaju vlastite odjele i profesionalce za odrađivanje kompleksnih poslova u osvajanju novih tržišta, podrška EEN-a izuzetno je važna. Potvrđuju to rezultati i najnovijeg istraživanja - više od 80 posto tvrtki, korisnika EEN usluga, izjavilo je da je pružena usluga visoke kvalitete te da su te usluge prilagođene njihovim specifičnim potrebama. Upravo je prilagodljivost ključna za uspješnu podršku različitim tipovima poduzetnika. Uz to, velika većina ispitanih korisnika, njih 84 posto, izrazila je zadovoljstvo brzinom i efikasnošću pruženih usluga.

Rezultati Impact Surveya, u kojem je sudjelovala 51 tvrtka iz Hrvatske, jasno pokazuju kako je EEN pružio ne samo podršku, već i konkretno doprinio njihovom rastu i razvoju. Tvrtke koje su sudjelovale u anketi i koje su koristile usluge EEN-a ostvarile su značajan rast prihoda i rast broja zaposlenih u 2022. godini.

Značajan broj korisnika koji su sudjelovali u anketi izjavio je da će koristiti usluge EEN-a i u budućnosti, što svjedoči o povjerenju koje poduzetnici imaju u Mrežu i njen kapacitet da im pomogne u njihovom dugoročnom razvoju.

“Naša je glavna svrha olakšati poduzećima rast, razvoj i konkurentnost na globalnoj razini. Kroz prilagođene usluge, povezivanje s potencijalnim partnerima i pristup izvorima financiranja, radimo na tome da poslovna vizija MSP-ova postane stvarnost. Naša je Mreža tu kako bi poduzećima pomogla prepoznati prilike na međunarodnom tržištu i prevladati izazove koji se javljaju u procesu internacionalizacije”, ističe Tina Pahić, koordinatorica projekta.

Enterprise Europe Network najveća je svjetska mreža posvećena pružanju podrške i savjeta poduzetnicima širom Europe. U Hrvatskoj djeluje kroz suradnju s Hrvatskom gospodarskom komorom kao koordinatorom konzorcija i partnerskim institucijama: Hrvatskom agencijom za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), Tehnološkim parkom Varaždin d.o.o., tvrtkom TERA Tehnopolis d.o.o. iz Osijeka, Step Ri znanstveno-tehnološkijskim parkom Sveučilišta u Rijeci i Uredom za transfer tehnologije Sveučilišta u Splitu. Ta sinergija omogućava hrvatskim poduzetnicima da brže i lakše ostvare svoje ciljeve na putu prema internacionalizaciji.

Od svojeg osnutka, u veljači 2008. godine, EEN je postigao izniman uspjeh u povezivanju, potpori i poticanju rasta MSP-ova te ostvarivanju njihovog punog potencijala na europskom i globalnom tržištu. Svojom prisutnošću u više od 60 zemalja diljem svijeta, EEN se etablirao kao snažna i po-

uzdana mreža na koju poduzetnici mogu računati za podršku i informacije.

Osim povezivanja unutar Europske unije, EEN također pruža podršku poduzetnicima izvan EU koji žele proširiti svoje poslovanje.

Mreža se temelji na konceptu “sve usluge na jednom mjestu” (engl. “one - stop shop”) i poduzetnicima je dostupna bez naknade.

B2B POSLOVNI SUSRETI INOVA/BUDI UZOR 2023.

TERA je u okviru projekta i u sklopu međunarodne izložbe inovacija, prototipova i poslovnih planova INOVA/BUDI UZOR 2023. organizirala B2B poslovne susrete. Cilj poslovnih susreta bio je međunarodno povezivanje, ugovaranja partnerstva i sklapanja sporazuma o suradnji na komercijalnoj, istraživačkoj i razvojnoj osnovi. Na događaj se ukupno registriralo 77 sudionika te je održan ukupno 41 sastanak. Ishode održanih sastanaka očekujemo u narednom razdoblju!

15 godina Enterprise Europe Network

- Usmjeravamo tvrtke prema održivim poslovnim modelima
- Gradimo poslovnu agilnost i otpornost na izazove poput prekida u opskrbnom lancu
- Krojujemo digitalna rješenja prema potrebama tvrtke
- Omogućujemo tvrtkama da iskoriste prilike jedinstvenog tržišta EU-a

een.europa.eu Prate nas na #EENi15

Poticanje STEM aktivnosti kroz projekt Hrvatske udruge inovatora-poduzetnika projektom razvijamo STEM okruženje – rastemo

U sklopu provedbe projekta “Razvijamo STEM okruženje - RaSTEMo”, koji je financiran iz Europskog socijalnog fonda u sklopu programa 2014. - 2020., Hrvatska udruga inovatora-poduzetnika (HUIP) djeluje kao nositelj projekta u suradnji s partnerima: Općina Erdut, Kulturni i znanstveni centar Milutin Milanković Dalj, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku - Odjel za kemiju i Udruga Zajedno za zajednicu Dalj. Ukupna je vrijednost projekta 300.441,04 eura, a traje od 25. 8. 2022. do 25. 8. 2024. godine. Glavni je cilj projekta popularizacija i poticanje razvoja STEM

okruženja na području Osječko-baranjske županije. Projekt će se fokusirati na educiranje djece, mladih i opće populacije koristeći inovativne metode poučavanja i najsuvremenije tehnologije.

U srpnju i kolozovu 2023. godinama u prostorijama Hrvatske udruge inovatora-poduzetnika (HUIP), provedena su četiri modula treninga za trenere koji su za cilj imali jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za provedbu programa popularizacije STEM-a. Teme su bile: Inovativne metode poučavanja, Prezentacijske vještine, 3D skeniranje i modeliranje i korištenje inovativnih instrumenata za poučavanje.

POSJET IZLOŽBI INOVA/BUDI UZOR 2023.

U okviru međunarodne izložbe inovacija, prototipova i poslovnih planova, sudionici treninga trenera posjetili su Zagreb i sudjelovali u istoimenoj izložbi. To je bila prilika i za prijenos iskustava i dobre prakse stečene kroz provedbu brojnih programa edukacije učitelja i djece u STEM području kao i razmjenu znanja, iskustava i novih trendova u poučavanju u području STEM-a.

DANI SVEMIRA U KZC “MILUTIN MILANKOVIĆ”

U Kulturnom i znanstvenom centru “Milutin Milanković” u Dalju održani su Dani svemira namijenjeni učenicima osnovnih i srednjih škola. U sklopu događaja, od 9. do 15. listopada 2023. godine, učenici su imali priliku vidjeti kako nebo izgleda po noći s pomoću astronomske opreme za proučavanje zvijezda, planeta i promjena.

Nadolazeće aktivnosti u projektu RaSTEMo

U studenome ove godine u planu je održavanje radionica u udruzi HUIP i KZC-u Milutin Milanković koje će biti namijenjene djeci, mladima i općoj populaciji. Tema će tih radionica biti eksperimentiranje i praktično otkrivanje znanstvenih dostignuća. Aktivnosti će uključivati simulacije virtualnih šetnji Svemirum te interaktivne virtualne materijale vezane uz planetarij. Osim toga, plan je i organizacija radionica za izradu 3D slagalica na temu Sunčeva sustava (za djecu od 6 do 10 godina), Nebeskih kola (za djecu od 10 do 15 godina) te Zemljine rotacije i revolucije (za mlade od 15 do 25 godina).

Pozivamo sve zainteresirane da prate službene Facebook stranice udruge HUIP i partnera na kojima će biti objavljeni točni datumi održavanja radionica. Ovim vas putem pozivamo da se pridružite edukativnim i inspirativnim događajima te podržite našu misiju popularizacije STEM područja među djecom, mladima i širom zajednicom. Vaša podrška ključna je za uspjeh ovog projekta, a mi se radujemo vašem dolasku na nadolazeće radionice projekta RaSTEMo!, rekla je Birgit Boehning, dopredsjednica Hrvatske udruge inovatora-poduzetnika.

Inovirajte se i BUDITE UZOR!

DOSTUPNI DIGITALNI ALATI RAZVIJENI U OKVIRU PROJEKTA SPINTeams

SPINTeams je projekt koji se provodi u okviru programa Erasmus+ i cilj mu je unaprijediti poduzetničke vještine budućih poduzetnika i visokoškolskih institucija kao i njihovih postojećih i budućih *start-up* i *spin-off* tvrtki u cilju postizanja rasta i dugoročnosti.

Deset projektnih partnera iz Španjolske, Latvije, Italije, Austrije i Hrvatske čine Sveučilišta, gospodarske komore i poduzeća. Projektom koordinira Trgovinska i industrijska komora Terrassa iz Španjolske. Hrvatski konzorcijski partner u projektu je TERA Tehnopolis d.o.o.

U cilju rješavanja poduzetničkih problema novih poduzetnika te visokoškolskih institucija, skupa s projektnim partnerima, razvili smo priručnik pod nazivom "Priručnik za visokoškolske ustanove o razvoju ekosustava za potporu poduzetništva" te vodič "Mentorstvo i metode suradničkog učenja (peer-learning) za podršku novim poduzetnicima". Priručnik je namijenjen visokoškolskim institucijama za uključivanje u poduzetničke ekosustave, s informacijama o njihovoj ulozi te sadrži uspješne priče i već razvijene ekosustave koji mogu poslužiti kao smjernice. S druge strane, svim korisnicima će biti dostupan i vodič za implementaciju različitih mentorskih metoda i suradničkog učenja prikupljenih od strane partnera na projektu.

Ti resursi dostupni su za korištenje svim dionicima, od novoosnovanih poduzeća i akademskih ustanova do sveučilišta i kreatora politika. Pristupiti im možete skeniranjem QR koda ili posjetom službene stranice projekta SPINTeams spinteam.eu/handbook-and-guide.html.

Osim navedenih resursa, projekt nudi platformu Rebel-base koja je namijenjena poticanju međunarodne suradnje, timski rad, umrežavanje i mentorstvo, a putem nje se također održavaju i natjecanja u poslovnim idejama.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Razdoblje je trajanja projekta od 1. 1. 2021. godine do 31. 12. 2023. godine, a za daljnje upite kontaktirajte ured@tera.hr.

PROGRAM ERASMUS ZA MLADE PODUZETNIK ZAPOČEO JE NOVI CIKLUS!

Erasmus za mlade poduzetnike

Nakon gotovo deset godina rada s riječima i vizualima, Tina je odlučila otvoriti vlastitu *online* tvrtku - Words and Visuals. U želji da ostane na pravom putu i uštedi vrijeme, ali i zainteresirana za život u inozemstvu još od studija, odlučila se prijaviti na program Erasmus za mlade poduzetnike.

TERA Tehnopolis povezala je Tinu s Davideom, vlasnikom agencije SHM koja je specijalizirana za rješenja za marketinške agencije i konzultantske tvrtke. Iako je počeo kao *freelancer*, Davide sada radi s međunarodnim timom od preko dvadeset ljudi iz više od sedam različitih zemalja. To je bio odličan spoj za Tinu te su započeli raditi zajedno u *co-working* prostoru u Milanu. Tinin glavni cilj bio je otvoriti svoju tvrtku međunarodnoj publici što je omogućeno kroz suradnju s Davideovim SHM-om.

Trenutačni ciklus traje do kraja siječnja 2027., a prijaviti se mogu svi mladi poduzetnici željni stjecanja dodatnih vještina, znanja i poslovnih iskustava te upoznavanja novih ljudi, kultura i stjecanje novih prijateljstava. Primjer je takve uspješne razmjene između naše nove poduzetnice Tine Ugarković i iskusnog poduzetnika Davidea Bergaminia iz Italije.

Razmjena je bila korisna za obje strane. Tina je naučila o upravljanju projektima i suradnji s međunarodnim klijentima i kolegama, dok je Davide imao koristi od Tinine svježe perspektive i vrijednog doprinosa te je posebno napredovao zahvaljujući njezinoj vještini pisanja i lektoriranja tijekom razmjene. Osim rada s novim alatima, Tina i Davide su pokrili različita područja digitalnog marketinga. Na primjer, stjecanjem SEO vještina Tina je naučila implementirati prave ključne riječi kako bi tekst bio dostupan i visoko ocijenjen na Googleu. Osim toga, budući da je SHM radio s više klijenata, ti su zadatci osigurali bolju vidljivost njihovih web stranica što je u konačnici dovelo do većeg prometa, kupaca i prihoda.

Nakon takve uspješne razmjene jasno je da program Erasmus za mlade poduzetnike povezuje ambiciozne i iskusne poduzetnike kako bi zajedno učili i rasli. Takva se prilika za umrežavanje, stjecanje znanja i poticanje inovacija te širenja svojeg poduzetničkog duha ne propušta!

Erasmus za mlade poduzetnike međunarodni je program razmjene koji financira Europska unija iz programa COSME.

Za sve dodatne informacije obratite se na adresu e-pošte: [mobilnost\[at\]tera\[.\]hr](mailto:mobilnost[at]tera[.]hr) ili na broj telefona: 031/251-010.

Co-funded by the European Union

● Programi međunarodnih razmjena MobiliseSME i Erasmus za mlade poduzetnike namijenjeni su postojećim i budućim poduzetnicima koji su u stalnoj potrazi za novim idejama, novim poslovnim metodama i načinima za povećanje konkurentne prednosti te prilikama za suradnju s inozemnim partnerima.

MOBILISESME PROGRAM RAZMJENE

MobiliseSME

Mobility Exchange programme for SME staff

An initiative of the European Union

Co-funded by the European Union

Godine 2019. započela je izrada skice MobiliseSME pilot-programa koji je skoro četiri godine kasnije došao do kraja svog izazovnog, ali vrlo vrijednog putovanja. Više od 560 tvrtki surađivalo je u razmjeni osoblja gdje su zaposlenici, menadžeri i vlasnici ili suvlasnici tvrtki mogli boraviti od 1 do 6 mjeseci u uredima druge tvrtke u EU-u, naučiti nove vještine, razmijeniti znanja i otvoriti nova tržišta.

To je značajno doprinijelo zadržavanju talenata, usavršavanju unutar timova malih i srednjih poduzeća i popunjavanju trenutnog nedostatka vještina u njima dijeljenjem informacija i vještina. Više od 90 % sudionika reklo je da bi ponovili svoje iskustvo i da bi i drugima preporučili sudjelovanje u programu.

TERA Tehnopolis bila je dio tima koji je doprinio jačanju jedinstvenog tržišta i otpornosti zaposlenika, menadžera i poduzeća kroz teška vremena poput pandemije COVID-19, inflacije i ograničenja prekogranične mobilnosti.

MobiliseSME je korisna inicijativa jer se vještine, znanja i kompetencije koje zahtijeva tržište rada i poduzeća neprestano mijenjaju. MobiliseSME je stoga omogućio razmjenu znanja među zaposlenicima tvrtki i omogućio otvaranje prema novim scenarijima, tržištima i mogućnostima. Nastavit ćemo raditi na tome da više inicijativa kao što je MobiliseSME postane stvarnost.

Odlazna razmjena poduzeća "Tilia Om" u Sloveniji rezultirala novim kompetencijama u fotografiranju.

PRIHVATI IZAZOV! BUDI I TI UZOR!

„.ORG/Osječka radionica grafike“ u Galeriji Putolovac, Zagreb

Ines MATIJEVIĆ ČAKIĆ

Prateći suvremene prakse u visokoškolskom obrazovanju Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku tijekom 2021. godine pokrenula je projekt „.ORG/Osječka radionica grafike“, prvu osječku radionicu umjetničke grafike namijenjenu studentima. Radionicu su pokrenuli profesori Odsjeka za vizualnu i medijsku umjetnost red. prof. Mario Čaušić, izv. prof. dr. art. Ines Matijević Čakić, doc. art. Mario Matoković i umjetnički suradnik Krunoslav Dundović. Projekt je osmišljen s ciljem izgrađivanja mreže međuinstitucijskih suradnji i razmjene iskustva u području grafike s drugim akademijama u zemlji i inozemstvu. Svake akademske godine. ORG poziva jednog profesora da sa svojim studentima tjedan dana gostuje u Osijeku i u su-

radnji s osječkim profesorom i studentima realizira intenzivno cjelodnevno učenje kroz istraživanje metoda grafičkog medija koje nisu dio studijskog programa. Cilj je radionice studentima omogućiti istraživanje novih tehnoloških mogućnosti suvremene umjetničke grafike koja će unaprijediti njihovo znanje o kompleksom mediju te proširiti viđenje i implementaciju iskustva u praksi. Zadnje je dvije akademske godine ostvarena izvrsna suradnja s Akademijom likovnih umjetnosti u Zagrebu koja je tijekom listopada u fakultetskoj galeriji Putolovac ugostila osječke profesore i omogućila prezentaciju projekta u vidu studentske izložbe svih grafičkih listova nastalih u okviru projekta. Na izložbi su se predstavili osječki i zagrebački studenti: Teo Kiš, Maja Perak, Ljubica Golubić, Petra Kordić, Diana Mor, Gabriela Ilić, Mirjana Vrdoljak, Leo Pavlović, Ivana Ratkaj, Zvonimir Florijan-

čić, Petra Divković, Petra Jović, Jakov Pašalić, Petra Deša i Marija Križić. Grafički listovi predstavljeni u Putolovcu rezultat su radionica održanih 2021. i 2022. godine. Tijekom 2021. gostujući profesor izv. prof. dr. art. Igor Čabraja s red. prof. Mariom Čaušićem održao je radionicu u kojoj su se studenti upoznali s metodom fotografskog transfera u tehnici dubokog tiska. Za potrebe radionice 2022., Akademija za umjetnost i kulturu opremila je specijaliziranu litografsku radionicu u kojoj je gost izv. prof. dr. art. Miran Šabić, uz tehničku podršku umjetničkog suradnika Dominika Vukovića i suradnju s doc. art. Mariom Matokovićem, studente upoznao s grafičkom tehnikom plošnog tiska, litografijom. Suradnja s Akademijom likovnih umjetnosti iz Zagreba nastavlja se i ove godine kada će na osječkoj akademiji gostovati red. prof. Ines Krsić i asistentica Iva Čurić, koje dolaze

s predodžbom preispitivanja medija i sagledavanjem grafičke matrice kao osnovnog polazišta ideje kroz prošireno polje naše stvarnosti. Što su nam točno pripremile tek ćemo doznati i pokazati široj javnosti na dan otvorenih vrata.ORG-a tijekom prosinca. Projekt.ORG značajan je i inovativan doprinos kulturnoj sceni grada Osijeka i izvrsna je platforma za razvijanje individualnih umjetničkih poetika studenata koji imaju priliku učiti od najboljih hrvatskih grafičara, upoznati se i ostvariti nove suradnje s kolegama s drugih fakulteta i sveučilišta. Potičući studente na sudjelovanje u novim, izvannastavnim oblicima učenja, i na pristup učenju kroz istraživačke umjetničke procese cilj nam je razvijati vidljivost i izvrsnost u grafičkom području u kojem se Akademija za umjetnost i kulturu već potvrdila kao značajan dionik na hrvatskoj i međunarodnoj umjetničkoj sceni.

Izložba jordanskog umjetnika na rezidenciji Galerija Knifer/Ghassan Abulaban/Waves of Time: An Ode to Arabian Heritage (25. 9. – 5. 10. 2023.)

Josipa STOJANOVIĆ

Ghassan Abulaban od 11. 9. do 10. 10. 2023. na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku, Odsjeku za vizualnu i medijsku umjetnost, u zgradi Kiparstva boravio je na umjetničkoj rezidenciji. Jordanski je slikar, likovni terapeut, kritičar i pjesnik, predavač s Fakulteta za umjetnost i dizajn Sveučilišta u Jordanu u Ammanu.

-Waves of Time: An Ode to Arabian Heritage poziva vas da krenete na ocharavajuće putovanje kroz bogatu tapiseriju arapske kulturne povijesti - kaže Abulaba o svojoj izložbi - Ova izložba svojevrsni je *homage* trajnoj baštini zemlje prožete tradicijom gdje priče iz povijesti šapuću svoje tajne i inspiraciju. Umjetnička djela nastoje uhvatiti suštinu kulture koja je cvjetala stoljećima, hranjena neprestanim izvorom kreativnosti. Kroz figu-

ralno-apstraktne izraze, slike u ovoj kolekciji duboko zaranjaju u kolektivno pamćenje arapskog naroda, ispreplićući priče o hrabrosti, ljubavi i vječnoj potrazi za mudrošću. Arapska kaligrafija, sama po sebi, uvažena umjetnička forma, postaje nit koja se provlači kroz ta djela. Svaki potez, pozorno nanesen, odjekuje ritmom pustinjskog vjetra, oponašajući plimu i oseku vremena. Poezija, simfonija riječi koja odzvanja generacijama, dodaje još jedan sloj značenja, pozivajući

vas da zaronite u srž arapske misli i osjećaja. Ghassan Abulaban izlagao je na mnogobrojnim samostalnim i grupnim izložbama u Jordanu, SAD-u, Ujedinjenim arapskim emiratima, Kuvajtu, Egiptu, Siriji i Bangladešu, a slike mu se nalaze u privatnim zbirkama u SAD-u, Francuskoj, Španjolskoj, Njemačkoj, Italiji, Monaku, Egiptu, Litvi, Engleskoj, Ujedinjenim arapskim emiratima, Kataru, Siriji i Jordanu. -Dok stojite pred ovim akvareli-

ma, dopustite si da budete preneseni izvan opipljivog svijeta. Dopustite svojoj mašti da teče poput rijeke dok dešifirate skrivene priče i emocije unutar apstraktnih oblika. Ovaj ciklus radova nisu samo zbirka slika; oni su vrata prema stvarnosti u kojoj se prošlost i sadašnjost približavaju u harmoničnoj proslavi arapske kulture. Ova izložba također je podsjetnik, da poput akvarela na papiru, povijest je fluidna te se neprestano mijenja i otvorena je za tumačenje. Kroz ovo umjetničko istraživanje, nadam se poticanju zahvalnosti za trajnu ljepotu arapske baštine i dubokoj vezi između umjetnosti, kaligrafije, poezije i duše jednog naroda - rekao je o svojoj izložbi umjetnik. Akvareli nastali na umjetničkoj rezidenciji bili su izloženi 25. 9. do 5. 10. 2023. u Galeriji Knifer u Osijeku, a naziv je izložbe Waves of Time: An Ode to Arabian Heritage.

FUZ&JA

- najava aktivnosti u zimskom semestru 2023./2024.

Voditeljski tim FUZ&JA-e

Na Filozofskom fakultetu u Osijeku tijekom zimskog semestra nove akademske godine održat će se različite aktivnosti poput predavanja, tribina, predstavljanja knjiga, književnih večeri, radionica i izložbi. U sklopu FUZ&JA-e (Filozofski u zajednici - i ja), programa popularizacije znanosti koji uskoro ulazi u treću godinu održavanja, brojne znanstvene teme nastoje se na jednostavan način predstaviti široj zajednici. Osim toga cilj je navedenog programa kritički promišljati znanstvena istraživanja i društveno važna pitanja, bila ona lokalna ili nacionalna. Organizatori su događanja u sklopu četvrtog ciklusa FUZ&JA-e Alumni udruge FFOS, Centar za interdisciplinarna istraživanja, Estetički laboratorij, Otvoreni četvrtak te pojedine katedre i odsjeci Filozofskog fakulteta u Osijeku (u ovom su ciklusu to Odsjek za hrvatski jezik i književnost te Odsjek za povijest). Više o FUZ&JA-i možete saznati na njezinoj mrežnoj stranici. Ukratko, u zimskom semestru održat će se više od dvadeset događanja u sklopu kojih moći ćete čuti više o popularizaciji volontiranja, odnosu umjetnosti i suvremenosti, o književnom stvaralaštvu Eleone Ferrante, učenicima s po-

sebnim odgojno-obrazovnim potrebama, Japanu u doba samuraja, važnosti medijske pismenosti, *pub*-kvizovima kao suvremenom intelektualnom fenomenu, problemima javnog zdravlja u Hrvatskoj itd. Informacije o svim najavljenim događanjima, koja su, dakako, otvorena za javnost, bit će dostupne na mrežnim stranicama Fakulteta te na društvenim mrežama njihovih organizatora. Dio događanja prenositi će se i na YouTube-kanalima pojedinih organizatora. Koordinatorice su tog popularno-znanstvenog programa Domagoj Kostanjevac, Jelena Patković Sumiga, Luka Pejić i Petra Pekarić. Sva pitanja, komentare i prijedloge možete im uputiti na sljedeću e-adresu: fuzija@ffos.hr. Vidimo se na Filozofskom!

Koncert najboljih studenata glazbenih akademija u sklopu 53. Varaždinskih baroknih večeri

Hrvoje MESIĆ

U varaždinskoj Glazbenoj školi održan je 2. listopada 2023. koncert pod nazivom "Solo-tutti" na kojem su se predstavili i nastupili najbolji studenti iz četiri hrvatska grada - Osijek, Zagreb, Split i Pula, a u sklopu 53. Varaždinskih baroknih večeri. Predstavnici Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku bili su studenti sveučilišnog prijediplomskog studija Žičani instrumenti, smjer Tambure, Odsjeka za instrumentalne studije i kompoziciju s teorijom glazbe: Karlo Čatić (brač, II. g.), Sebastijan Kovačević (brač, III. godina), Ivan Bazarota (brač, III. godina) i ass. Martin Marijanović (brač) pod mentorstvom Vice Zirduma, nasl. umj. suradnika. Fokus programa bio je na koncertima Johanna Sebastiana Bacha, Vivaldija i Telemanna pod cjelokupnim mentorskim vodstvom prof. art. Laure Vadjon.

-Pripremili smo sedam točaka i predstavljamo prave mlade glazbene genijalce. Sjajno smo spojili na ovom koncertu i violiniste i odlične harmonikaše, bračve i stvarno su svi oduševljeni što smo se okupili oko Telemanna, plodnog baroknog skladatelja koji je uvijek malo podcijenjen, pogotovo u Hrvatskoj - napominje prof. art. Vadjon. -Nastup u ovako značajnim projektima jasno svjedoči o priznanju zaslužnom visokim dometom izvođenja naših studenata koji mogu poslužiti kao uzor svojim mladim kolegama studentima i učenicima glazbenih škola, uz posebnu zahvalu prof. art. Davoru Bobiću, ravnatelju Varaždinskih baroknih večeri, koji nas je pozvao na sudjelovanje iskazavši nam veliku čast te prof. dr. sc. Heleni Sablić Tomić, dekanici Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku, za podršku u realizaciji tog značajnog projekta - ističe doc. dr. sc. Hrvoje Mesić, pročelnik Odsjeka.

Dražen NIKŠIĆ

UNISPORT - SVEUČILIŠNO SPORTSKO PRVENSTVO REPUBLIKE HRVATSKE održano je u Poreču 9. i 10. lipnja 2023. godine. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku nastupilo je u sljedećim sportovima: odbojka (m, ž), rukomet (m, ž), futsal (m), nogomet (m), košarka (ž), tenis (m, ž), stolni tenis (m, ž), šah (m, ž), odbojka na pijesku (m, ž), badminton (m, ž) i e-sport.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku ovogodišnje Finalse završilo je ukupno s jednim prvim mjestom, pet drugih i osam trećih mjesta:

mjesto - rukomet studentice, odbojka studentice, odbojka studenti, stolni tenis studentice, e-sport (CS:GO, Rocket League i FIFA)

mjesto - rukomet studentice, košarka studentice, futsal studenti, nogomet studenti, tenis studentice, šah studentice, badminton studentice i e-sport ukupno

Osvajanjem prvog mjesta na Finalsima rukometna reprezentacija - studenti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku stekla je pravo nastupa na Europskoj sveučilišnoj univerziji (Europsko sveučilišno prvenstvo) koja će se održati u Mađarskoj (Debrecen-Miskolc) 2024. godine.

RUKOMET

- studentice i studenti

Parketi dvorane Veli Jože ugostili su 9. i 10. lipnja rukometna polufinala i borbe za odličja, a nakon osam susreta u dva dana, nacionalnim prvacima postale su studentice Sveučilišta u Zagrebu te studenti Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Iznimno kvalitetan rukomet igrao se na turniru što pokazuje i podatak da su čak 3 od 8 utakmica riješene kaznenim udarcima.

Prošlogodišnje srebrne medalistice Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku na penale su izgubile u polufinalu od kolegica sa Sveučilišta Sjever i time nagovijestile kakav je turnir pred nama. Drugo polufinale ponudio je susret Zagreba i Rijeke, a aktualne doprvačkinje Europskih sveučilišnih igara u Lodzu povratile su status favoritkinja te slavile 44:10. Utakmica za broncu bila je jednosmjerna ulica, a susret se odigrao između Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i Sveučilišta Sjever. Osječanke su od samog početka pokazale zašto su bile favoriti u najavi te utakmice. Već u prvih nekoliko minuta napravile su 5 golova prednosti i pobjegle na nedostižnu razliku za Sjever. Igračice Sveučilišta Sjever, bez obzira na sve, dale su sve najbolje od sebe i pokušale izvući što bolji rezultat. Kako je utakmica tekla, tako se prednost studentica iz Osijeka podizala, a na odmor se otišlo rezultatom 19:6. Drugo poluvrijeme nije ništa novo donijelo. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku rotiralo je cijelo vrijeme i tako spustilo ritam utakmice što nije utjecalo na smanjenje prednosti - do kraja je na se-

UNISPORT FINALS

- SVEUČILIŠNO SPORTSKO PRVENSTVO REPUBLIKE HRVATSKE U POREČU

maforu pokazivalo 35: 22 i broncu za UNIOS.

Studenti iz Zagreba uvjerljivo su prvog dana slavili i u muškoj konkurenciji protiv Sveučilišta u Rijeci (32: 24), dok je Sveučilište Sjever namučilo Osječane do konačnog rezultata 25: 28 i prolaza UNIOS-a u finale.

U velikom finalu za medalju zlatnog sjaja u muškoj konkurenciji u rukometu susreli su se Sveučilište Zagreb i Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku. Finale kao finale, tenzije na vrhuncu, napetost u dvorani mogla se rezati nožem. Svaki gol ili obrana slavili su se kao da je turnir osvojen. Koliko su ruke bile kratke na početku utakmice, govori podatak da smo u 6 minuta vidjeli samo po jedan gol sa svake strane. U 16. minuti Zagreb je napravio prvu konkretniju prednost i otišao na + tri (8: 5). Igrači Zagreba igrali su konkretniju i čvršću obranu, dok je Osijek to pokušavao razbiti brzim centrom i polukontrom. U drugom dijelu Zagreb je nastavio tamo gdje i je stao - potpuna kontrola utakmice, obrana kompaktna i čvrsta. Osijek se često vraćao i tako se rezultat kretao cijelu utakmicu. Četiri minute do kraja Osječani postižu pogodak za izjednačenje, a prvi put prelaze u vodstvo na utakmici u posljednjoj minuti. Nakon *time outa* Zagreb postiže pogodak za nastavak agonije, odnosno penale, a tako se herojem pokazao osječki vratar Lovro Frajhaut, koji je obranio dva penala, kao i mirna ruka Vilima Gotala koja je Osijeku donijela zlatnu medalju.

ODBOJKA - studentice i studenti

Studenti Sveučilišta u Splitu i Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku susreli su se u prvom polufinalu u petak, dok su drugo igrali odbojkaši Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Rijeci, a susreću se završili identičnim rezultatom - 3: 0. Iskusa ekipa iz Osijeka, koja iza sebe ima nekoliko nacionalnih titula i odlične europske nastupe, bila je uspješnija od kolega iz Splita, a prejaki za Rijeku bili su Zagrepčani. Iako se čini da su to bile jednosmjerne utakmice, tko god je pratio utakmice iz dvorane Intersport na licu je mjesta mogao vidjeti kako su svi setovi bili iznimno neizvjesni i kako je krajnji rezultat ovisio o svakom osvojenom bodu.

Drugog smo dana pratili borbe za odličja, a kada je riječ o rezultatima, nije bilo promjena s obzirom na dan prije. U susretu za treće mjesto, studenti Sveučilišta u Splitu pobijedili su kolege iz Rijeke 3: 0, a istim je rezultatom UNIZG slavio protiv UNIOS-a u velikom finalu. Uz dobru atmosferu i srčanu borbu na terenu, nije nedostajalo ni tenzija, pa su tako tijekom Finalsa na odbojki igračima dodijeljena čak tri žuta kartona. Za titulu prvaka među studenticama borili su se Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Zadru i Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a ukupnu pobjedu odnijele su Zagrepčanke. Aktualne brončane studentice s Europskih sveučilišnih igrala u Lodzu

slavile su u prvom polufinalu protiv Sveučilišta u Rijeci izgubivši jedan set (3: 1), a onda su u finalu popravile omjer i slavile protiv Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku 3: 0 u rezultatski iznimno neizvjesnoj utakmici. Svega pokoji bod nedostajao je Osječankama da naprave veliko iznenađenje, nakon što su dan prije uvjerljivo u polufinalu slavile protiv Sveučilišta u Zadru. Ni utakmica za treće mjesto nije bila za one slabog srca i kratkih živaca, a iz nje su kao pobjednice izašle studentice Rijeke, ostavljajući tako Zadrance bez medalje (3: 1).

FUTSAL - studenti

Prvi polufinalni susret spojio je aktualne europske prvake iz Lodza - Sveučilište u Zagrebu i prošlogodišnje nacionalne doprvake - Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a bolje su se snašli Zagrepčani koji slave 4: 3. Presudilo je odlično otvaranje susreta pogocima Zonjića i Copicća, poslije se priključio Vučković i pri 3: 0 sve je izgledalo kao skoro riješena utakmica. Osječani kasno 'stižu' u susret, prije odmora Šalaj je ubacio u mrežu prvi gol, a odmah na početku drugog dijela dodao Peđić čime ipak daju nekakvu nadu u preokret. Cijelo drugo poluvrijeme gledali smo još nervozniju i agresivniju utakmicu u kojoj studenti Zagreba ipak odnose pobjedu.

Iako sigurno istrošeni u polufinalima, utakmica za treće mjesto Osijeka i Splita ponu-

dila nam je svega tri crvena kartona, raspucavanje peteraca i veliko slavlje Osječana. Sve je započelo vodstvom Osijeka i golom Šalaja u jedanaestoj minuti, igrača koji je dijelom bio zaslužan i za prvi gol Splita pet minuta kasnije. Još po jedan gol vidjeli smo u nastavku, za studente s mora priključio se Gašpar, dok je za momke s Drave još jednom bio precizan Šalaj i to na samom kraju susreta, odvođeci svoju ekipu u raspucavanje peteraca. Takvu priliku njegova je ekipa prigrhila maksimalno i nagradila ga pobjedom ukupnim rezultatom 7: 6. Nakon prošlogodišnjeg srebra ovoga im je puta zasjala bronca, dok se Split još jednom morao zadovoljiti četvrtim mjestom.

NOGOMET - studenti

Polufinalne nogometne utakmice na rasporedu su bile prvog dana kod studenata u kojima su favoriti opravdali status koji nose. Studenti Sveučilišta u Zagrebu sigurni su bili protiv Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku rezultatom 3: 1, a s istim su omjerom Splitski svladali Tehničko veleučilište u Zagrebu. Moramo priznati da smo u oba slučaja gledali zanimljive utakmice i dobar otpor, ali ipak pomalo očekivan rasplet situacije.

Drugog nas je dana prvo dočekala utakmica za 3. mjesto u kojoj su se sastale ekipe Tehničkog Veleučilišta u Zagrebu i Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Osječani su od samog starta pokazali da su kvalitetnija momčad te je semafor već u 15. minuti pokazivao 4: 0 za njih. TVZ u 43. minuti dolazi do počasnog gola, ali dalje od toga nije išlo te je krajnji rezultat bio 8: 1 u korist novih brončanih medalista Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Posebno je u toj utakmici dominirao Marko Gazić koji je postigao čak šest golova te je time zaslužio titulu najboljeg strijelca Unisport Finals 2023.

TENIS - studentice i studenti

Studenti osam visokih učilišta (Sveučilište u Zadru, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište Sjever, Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Splitu, Veleučilište "Lavoslav Ružička" u Vukovaru, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Hrvatsko katoličko sveučilište) te studentice šest gradova (Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište Sjever, Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Slavonskom Brodu, Sveučilište u Splitu, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku) nastupili su u ovogodišnjem teniskom turniru na Finalsima. Ukupno gledajući, odigran je lijep i kvalitetan turnir u kojem su najviše neizvjesnosti donijeli polufinalni i finalni susreti. Vjerujemo kako tenisačima nije bilo nimalo lako odraditi naporene teniske mečeve po ljetnim temperaturama, no ipak smo zadovoljni što možemo reći kako su polufinala izborili zaista oni najbolji, a završnica završnica

bila je užitek za gledanje. Osvojenom zlatnom medaljom studentice Sveučilišta u Splitu obranile su prošlogodišnju titulu, dok su u borbi za broncu bez velike nedoumice studentice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku slavile nad kolegicama iz Sveučilišta u Rijeci. Istim su rezultatom (2: 0) treće mjesto muške konkurencije osigurali studenti Veleučilišta u Karlovcu svladavši UNIST, dok su od Riječana bolji bili Zagrepčani koji tako osvajaju najsjačniju medalju.

ŠAH - studentice i studenti

Nakon dva uzbudljiva dana nadmetanja u šahu u prostorijama Hotela Delfin, dobili smo nacionalne prvake u akademskoj godini 2022./2023. Na prvenstvu smo pratili šahovske majstorije Sveučilišta u Zadru (m, ž), Sveučilišta u Zagrebu (m, ž), Tehničkog veleučilišta u Zagrebu (m, ž), Sveučilišta u Rijeci (m, ž), Sveučilišta u Splitu (m, ž), Veleučilišta "Lavoslav Ružička" u Vukovaru (m, ž), Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (m, ž), Veleučilišta Ivanić-Grad (m), Sveučilišta u Dubrovniku (m) te Sveučilišta Sjever (m).

U konkurenciji studenata sve je prošlo bez većih iznenađenja te su studenti Sveučilišta u Zagrebu odnijeli ukupnu pobjedu. Nakon mnogo truda i razmišljanja, u finalu su 'matirani' studenti Sveučilišta u Zadru, dok su brončane medalje otputovale natrag u Zagreb, točnije na TVZ.

Totalno drugačiji poredak gledali smo u ženskoj konkurenciji - studentice iz Rijeke popele su se na najviše postolje, slabije su u finalu bile predstavnice Sveučilišta u Rijeci kojima odlazi srebrna medalja. Da istok ne ostane bez medalje, pobrinule su se studentice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koje Gradu na Dravi osiguravaju broncu i novo slavlje.

KOŠARKA - studentice

Polufinalne susrete otvorile su djevojke Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a u popodnevnom bloku priključile su im se i kolegice iz Splita. Studentice UNIST-a i UNIZG-a uvjerljivo su slavile protiv Osječanki koje tako osiguravaju broncu, a glavno pitanje za finale bilo je hoće li zagrebačke studentice obraniti titulu prvakinja ili zlato odlazi u Split. Uvjerljivom pobjedom Sveučilište u Zagrebu zadržalo je naslov prvakinja.

STOLNI TENIS - studentice i studenti

Sportska dvorana Inter-sport, osim odbojke i badmintona, ugostila je i stolnotenisače i tenisače te smo

u dvodnevnom turniru 9. i 10. lipnja saznali nove nacionalne prvake.

Ove je godine bilo prijavljeno čak rekordnih 10 ekipa muške konkurencije te smo tako gledali nadmetanja predstavnika Veleučilišta u Karlovcu, Sveučilišta u Zagrebu, Tehničkog veleučilišta u Zagrebu, Sveučilišta Sjever, Sveučilišta u Rijeci, Sveučilišta u Slavskom Brodu, Sveučilišta u Splitu, Veleučilišta "Lavoslav Ružička" u Vukovaru, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te Sveučilišta u Dubrovniku. Studenti su pokazali mnoštvo atraktivnim potezima, nikad veću neizvjesnost mečeva te predstavu vrhunskih igrača od kojih se neki ističu i u prvim hrvatskim ligama.

S druge pak strane, studentice su predstavljale samo pet visokih učilišta (UNIZD, UNIZG, UNIRI, VEVU, UNIOS) te je njihovo natjecanje igrano prema načelu svatko sa svakim. Stolnotenisačice Sveučilišta u Zagrebu bile su prve favoritkinje turnira, što zbog prethodnih rezultata i visokog cilja obrane titule prvakinja, što zbog međunarodnog iskustva iz prošle godine kada su postigle odlične rezultate na Europskim sveučilišnim igrama u Lodzu. One nisu razočarale te su pobjedama

u svim susretima zasluženo osvojile zlatnu medalju. Kao ovogodišnje iznenađenje možemo proglasiti studentice iz Rijeke koje nismo imali prilike gledati prethodne dvije godine te su tako za protivnice bile enigma, a svoju su priliku iskoristile maksimalno, pokazale odlične igre i na kraju slavile s brončanom medaljom.

Upravo su ekipe Sveučilišta u Zagrebu osvojile dvostruku titulu nacionalnog sveučilišnog prvaka, odnosno zlatnu medalju u muškoj i ženskoj konkurenciji. Srebrnom su se okitile studentice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i studenti Sveučilišta u Rijeci, dok su treća mjesta podijeljena između studentica Rijeke i predstavnika Veleučilišta u Karlovcu.

BADMINTON - studentice i studenti

U Sportskoj dvorani Inter-sport u Poreču održana je završnica nacionalnog sveučilišnog prvenstva u badmintonu te smo doznali prvake za akademsku godinu 2022./2023.

Sedam ekipa ženske konkurencije natjecalo se na ovogodišnjim Finalsima - Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Slavskom Brodu, Sveuči-

lišće VERN, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Zadru, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te Veleučilište Ivanič-Grad. Rasplet je turnira već nekako očekivan - studentice Zagreba i Zadra uvijek nam stignu s odličnim ekipama, već treću godinu zaredom susreću se u finalu i zapravo jedino pitanje ostane kome će otići ta zlatna medalja. Na prvu se možda činilo da će to biti djevojke Zadra jer su u susret ušle furiozno, ali probudile su se u jednom trenutku Zagrepčanke nakon čega smo gledali bod za bodom i njihovo slavlje. Brončana je medalja pripala izvrsnim Osječankama, a ukupno govoreći, badminton turnir nam je ponudio napete mečeve gdje se do samog kraja nije znalo tko će odnijeti prevagu i svaki zaljubljenik u taj sport istinski bi uživao u prikazanim vještinama i zalaganju.

e-SPORT CS:GO

U velikom finalu CS:GO discipline UniSport HR natjecanja susreli su se studenti Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Prva mapa donijela je napetu borbu do samog kraja, rezultat je bio 13 - 13, ali UNIOS

je pokazao zašto su odabrali Inferno te uzeli posljednje tri runde za pobjedu 16 - 13. Mirage je otišao uvjerljivo na stranu ekipe iz Zagreba, svoj pick osigurali su pobjedom 16 - 7. Treća mapa, još napetija od prve, završava tek u produžetcima pobjedom UNIZG-a rezultatom 19 - 15. Nakon dvije uzastopne pobjede, ekipa UNIZG ne staje te odnosi i pobjedu na posljednjoj mapi rezultatom 16 - 8. Ukupnim rezultatom 3 - 1, zlatna medalja otišla je oko vrata zagrebačkih studenata, drugoplasirana je ekipa iz Osijeka, a nešto ranije je treće mjesto osiguralo Sveučilište Josipa Jurja Dobrile u Puli koje je svoje odličie izborilo online pobjedom 2 - 0 protiv Tehničkog veleučilišta u Zagrebu.

Rocket League

I u disciplini Rocket League slavili su studenti UNIZG-a čime su obranili naslov prvaka svladavši Osijek s mnogo napora rezultatom 4: 3. Prva igra otišla je na stranu UNIOS-a čime su pokazali zašto su u finalu i koji im je cilj. UNIZG brzo uzima stvari u svoje ruke i veže bodove na dvije igre do rezultata 2: 1. Četvrta i peta igra pripala je Osječanima te se činilo kako pri meč pointu imaju dobar

zalet za osigurati zlatnu medalju. Očekivalo se da će šesta igra biti zadnja, ali moćna i uigrana ekipa UNIZG-a kreće u pohod na zlato. Ne samo da su izjednačili na 3: 3 nego su i uzeli odlučujuću igru na način gdje UNIOS nije imao šanse. Bitno je spomenuti i naše brončane studente Tehničkog veleučilišta u Zagrebu koje je upravo UNIOS prije nekoliko tjedana online putem izbacio iz trke na najsajjnije odličje.

FIFA

Posljednje gaming finale na repertoaru ovogodišnjih Finalsa bio je virtualni nogomet, odnosno popularna FIFA u kojoj su se za zlato borili studenti UNIOS-a i TVZ-a. Napeti susret završio je s rezultatom 3: 1 u korist TVZ-a koji su tako osigurali drugi naslov prvaka. Sve je započelo vodstvom Osječana - prvu su utakmicu pobijedili 2: 1, u drugoj je TVZ uzvratilo s 5: 2, a neizvjesnost se nastavila kada je treća igra završila rezultatom 2: 2 odvođeci nas u produžetke. Nakon napetih dodatnih minuta, utakmicu je bolje odigrala zagrebačka momčad koja s dva dodatna gola donosi svom veleučilištu još jednu zlatnu medalju.

MEĐUNARODNA NATJECANJA

EUSA - EUROPSKO SVEUČILIŠNO PRVENSTVO U ODBOJCI BRAGA 2023.

Europska sveučilišna prvenstva (EUSA European Universities Championships) okupljaju reprezentacije sveučilišta i visokih škola iz cijele Europe koje se natječu za titulu europskog sveučilišnog prvaka u 20-ak sportova (broj varira ovisno o godini održavanja), a održavaju se pod patronatom krovne asocijacije europ-

skog studentskog sporta, Europske sveučilišne sportske organizacije (EUSA).

Europsko sveučilišno prvenstvo u odbojci, u akademskoj godini 2022./2023., održano je u Bragi (Portugal) od 16. do 23. srpnja 2023. godine uz sudjelovanje 25 ekipa koje su se međusobno natjecale u muškoj i ženskoj kon-

kurenciji.

Petnaest ekipa u ženskoj i deset ekipa u muškoj konkurenciji u prvoj fazi natjecanja bilo je podijeljeno u skupine. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku nastupilo je u muškoj konkurenciji i prvu fazu natjecanja u skupini B započelo je utakmicom protiv sveučilišta West Uni-

versity of Timisoara iz Rumunjske. Uz navedeno sveučilište, grupu B još su činili Nova University of Lisbon, Karlsruhe Institute of Technology i University of Valencia.

U svim utakmicama, u skupini, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku doživjelo je poraz i samo s jed-

nim osvojenim setom protiv University of Valencia zauzelo posljednje mjesto te nastavilo natjecanje u borbi za deveto mjesto.

Utakmica s Western Norway University (Norveška) završena je pobjedom 3: 1 Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koje je, na kraju, uspjelo osvojiti željeno deveto

mjesto.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku nastupilo je u sastavu: Goran Klement, Matko Grgić, Franjo Čulap, Ivan Gudelj, Petar Majer, Mislav Karačić, Borna Rakitnić, Karlo Adžić, Jakov Sužberić, Luka Bakula, Josip Ilić, izbornik Zoran Škrinjarić i trener Mario Tepert.

LUKO PALJETAK NA AUK-U

Susret ugodni s velikanom riječi i lutke

Igor TRETINJAK

U utorak, 7. studenog u Salonu lutaka Akademije za umjetnost i kulturu održan je razgovor s akademikom, književnikom, lutkarom, slikarom... ukrajno renesansnim umjetničkim čovjekom Lukom Paljetkom. Iako za razgovor s tim velikanom riječi i lutke nije potreban povod, formalan motiv bio je zaokru-

ženih 80 godina života, ali i 55 godina od prve objavljene zbirke pjesama.

U dupkom punom Salonu lutaka s Lukom Paljetkom razgovarali su Milovan Tatarin i Igor Tretinjak. U razgovoru ugodnom prošetali su Lukinim bogatim životom i umjetničkim djelom, posebno se zadržavši na poeziji i lutkarstvu. U oba područja Luko Paljetak ostavio je neizbrisivi trag, a pomalo subjektivno rekli bismo po-

sebe u lutkarstvu u kojem je oživio sve elemente igre i time širom otvorio vrata suvremenom lutkarskom izrazu.

U svom zavodljivom i interpretacijski besprijekornom stilu, Lu(t)ko je pročitao nekoliko vlastitih pjesama, a dvosatni razgovor zaokružio je u lutkarskom stilu, pročitavši dio eseja o Lutki i davši time vjetar u leđa i konce u ruke velikom broju studenata lutkarstva u publici.

Međunarodni znanstveni skup Znanost i znanje u (post)covid kontekstu: zdravstvene, klimatske i digitalne opasnosti četvrtog vala globalizacije

Željko PAVIĆ

Na Filozofskom fakultetu Osijek 15. i 16. rujna 2023. godine održan je Međunarodni znanstveni skup *Znanost i znanje u (post)covid kontekstu: zdravstvene, klimatske i digitalne opasnosti četvrtog vala globalizacije*. Skup je održan u okviru istraživačkog projekta *Utjecaj interneta i internetskih društvenih mreža na stavove i odluke o cijepljenju*, koji je financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost, a čiji je voditelj prof. dr. sc. Željko Pavić s Katedre za sociologiju Filozofskog fakulteta. Suorganizatori skupa bili su Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Sveučilište "1 Decembrie

1918", Alba Iulia (Rumunjska) te Institut za sociologiju, Sveučilište Bialystok (Poljska). Osnovna je tema i motiv za organizaciju skupa bio paradoks koji bio posebno uočljiv tijekom COVID-19 zdravstvene krize - od znanosti su se očekivala rješenja za novonastalu situaciju, ali je ona istovremeno bila izložena skepsi i propitivanju njezinih učinaka i motiva. Ovaj je paradoks bio osobito izražen prilikom uvođenja novih cjepiva i pokušaja da se javnost komunikacijski uvjeri u njihovu potrebu i ispravnost, a što je u Hrvatskoj i ostalim državama bilo praćeno svjetonazorskim konfliktima i neslaganjima. U tom su smislu tematske cjeline skupa bile: COVID-19 zdravstvena

kriza, percepcija znanosti u današnjim društvima, svjetonazorski konflikti i odnos prema znanosti, znanost i održivi razvoj u društvima rizika, društvena teorija, znanost i globalizacija, znanost i digitalno društvo, etičke posljedice znanstvenih otkrića, medijska prezentacija znanosti, znanost kao čimbenik razvoja i rizika te održiva poljoprivreda, zaštita okoliša i klimatske promjene. U skladu s ovim tematskim obuhvatom, na skupu je sudjelovalo 44 istraživača iz vrlo različitih područja i polja, kao što su sociologija, informacijske i komunikacijske znanosti, biomedicinske znanosti, demografija, filozofija, pedagogija, ekonomija i agroekonomija, filologija, biologija i pravo.

Treći Kongres Centra za interdisciplinarna istraživanja (INTER_CON 2023)

Hrvoje POTLIMBRZOVIĆ

Polako, ali sigurno, početak studenog za znanstvenike, stručnjake, praktičare i studente postaje glavna asocijacija za međunarodni interdisciplinarni kongres u organizaciji Centra za interdisciplinarna istraživanja i njegove matične ustanove - Filozofskog fakulteta Osijek, a od ovogodišnjeg izdanja i uz suorganizaciju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Centra za znanstveni rad u Vinkovcima. Od 8. do 10. studenog, održan je treći takav kongres u nizu, koji je ovaj put za temu imao »Društvo, znanost i umjetnost u (post)digitalnom dobu«. Pokrovitelji ovog kongresa bili su i Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, Osječko-baranjska županija i Grad Osijek. Da *INTER CON 2023* doista obiluje događanjima, svjedoče i brojni podaci. Naime, 68 sudionika održalo je 42 izlaganja, panel raspravu, predstavljajući zbornik radova, izložbu plakata i radionicu za studente. Prijavljeni sudionici kongresa dolaze iz uku-

pno devet zemalja (Austrija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Indija, Kina, Slovačka, Slovenija, Rusija, Sjedinjene Američke Države). Među izlaganjima, održana su i četiri plenarna u kojima su se znanstvenici svjetskog glasa (Nancy J. Nersessian, SAD; Michael H. G. Hoffmann, SAD; Ravindra K. S. Choudhary, Indija; Petar Jandrić, Hrvatska) bavili temama o interdisciplinarnosti i o (post) digitalnim istraživanjima. Preostala izlaganja obuhvaćaju razne discipline, kao što su filozofija, pedagogija, psihologija, povijest, informacijske znanosti, sociologija, lingvistika, pravne znanosti, ali dosežu i umjetničko područje, organizacije civilnog društva te razne praktičare (metodika, glazba, policija). Panel rasprava održana je na temu o mogućnostima suradnje društva, znanosti i umjetnosti, a okupila je četiri panelistice (Sarina Bakić, Dinka Čaha, Martina Globočnik, Lejla Šehić Relić) koje su kroz 90 minuta izložili spoznaje i prijedloge o krovnoj temi iz domene vlastite stručnosti. Program kongresa sadržavao je i predstavljanje znanstvene publikacije, točnije zbornika radova *Izazovi obrazovanja*,

koji okuplja radove nastale na temelju izlaganja s drugog kongresa Centra za interdisciplinarna istraživanja, a koji će biti otisnut u izdanju Filozofskog fakulteta Osijek. Na kraju, održana je radionica za studente na temu društveno angažirane umjetnosti koju su održali Daniela Taslidžić Herman i Marko Sabljaković, doktorandi na doktorskom studiju Književnosti i kulturni identitet na Filozofskom fakultetu u Osijeku. I ovogodišnje izdanje *INTER CON-a* popraćeno je knjižicom sažetaka u tiskanom i u online obliku. Događanja u sklopu Kongresa održana su na hrvatskom ili engleskom jeziku. Tijekom triju dana njegova trajanja, događanja u sklopu Kongresa posjetilo je više stotina zainteresiranih za krovnu temu ili pak teme pojedinačnih događanja. Ohrabreni brojkama i povratnim informacijama o ovom, već za koji tjedan krećemo u organizaciju sljedećeg kongresa, *INTER CON-a 2024*. Uvjereni smo da će i on nastaviti održavati i poboljšavati uspostavljene standarde kvalitete. Na temelju dosadašnjih trendova, nema razloga ne biti optimističan da će se to i dalje ostvarivati.

PROMOCIJA KNJIGE „OD OSOBNOG RAZVOJA DO PODUZETNIČKOG DJELOVANJA“

Ivana UNUKIĆ

Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, 8. studenog 2023. godine održana je promocija knjige "Od osobnog razvoja do poduzetničkog djelovanja". Autorice su knjige izvanredne profesorice Ekonomskog fakulteta u Osijeku Julia Perić i Anamarija Delić, psihologinja dr.sc. Višnja Perin i magistrica kulturelogije Katarina Horvat. Ta je knjiga rezultat višegodišnjeg istraživanja i promocije poduzetništva kao načina

razmišljanja i djelovanja, odnosno kompetencije koju svi možemo razviti i unaprijediti, neovisno o odabranom karijernom putu. Knjiga je prvotno namijenjena kao udžbenik za kolegije *Upravljanje osobnim razvojem* i *Laboratorij poslovnih ideja* koji se izvode na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, a zbog interdisciplinarnog pristupa, može biti korisna svima koji poučavaju "meke" vještine kao i svima koji teže osobnom razvoju i razumiju da svaki veliki uspjeh započinje malim koracima sa-

morazvoja. Motivacija za pisanje knjige, istaknule su autorice, došla je iz želje da ostave trag u tom važnom području, ali i iz potrebe da studenti imaju adekvatan udžbenik za poduzetničke kolegije te tematike. Autorice su naglasile da je osobni razvoj preduvjet poduzetničkom djelovanju, a kroz poduzetničko djelovanje svakako se i osobno razvijamo. Samo pisanje knjige trajalo je oko 2,5 godine pa su se i kroz taj proces autorice razvijale, upoznavale i poduzetnički promišljale.

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

Život kroz ružičaste naočale

Ana KURTOVIĆ

Optimizam se većinom smatra poželjnom i korisnom osobinom što uistinu i jest. Optimistična životna orijentacija povezuje se s nizom poželjnih ishoda u kontekstu ljudske dobrobiti i otpornosti. Optimistične osobe otpornije su na razne izazove, bolje se nose sa životnim teškoćama, lakše oporavljaju, boljeg su zdravlja i sl. Međutim, uz optimizam vežu se i razni mitovi i zablude. Jedna od najčešćih jest ona koja se veže u njegovo značenje. Naime, optimizam se često opisuje kao "ružičaste naočale" i smatra se da optimistične osobe na sve gledaju pozitivno što je samo djelomično točno. Naime, točno je da optimisti lakše i češće sagledavaju pozitivne aspekte neke situacije te se nastoje fokusirati na njih, ali nije točno da ignoriraju negativne aspekte. Optimisti su sasvim svjesni realiteta i problema s kojima se suočavaju, ali za razliku od pesimista, svjesni su da su problemi privremeni, da se okolnosti mogu promijeniti te si mogu predočiti da u budućnosti može biti drukčije. Stoga, kada se suočavaju sa životnim teškoćama, nisu skloni očajavanju, nego je vjerojatnije da će im pristupiti s određenom borbenošću. Druga, česta, zabuda jest da su optimisti stalno dobro raspoloženi. Iako je optimizam povezan s ukupno boljim raspoloženjem, optimisti doživljavaju cijeli raspon ljudskih emocija, pa tako i one neugodne. Ali, za razliku od pesimista, optimisti više prihvaćaju svoje emocije, pa tako i

one neugodne, te nemaju ne-realna očekivanja da se većinom trebaju osjećati dobro. Svjesni su činjenice da su emocije prolazne i da je u redu osjećati se loše. Na optimizam i pesimizam često se gleda kao na dvije odvojene kategorije te se smatra da osoba može biti ili optimisti ili pesimist. Međutim, njih treba smatrati sklonostima, a ne čvrstim karakteristikama koje su uvijek iste. Naime, optimizam se može smatrati sklonošću očekivanja pozitivnih ishoda, ali to je sklonost što ne znači da će se ona manifestirati u svim situacijama. Osoba može biti više sklona optimizmu u jednoj domeni života (primjerice obrazovanja), a manje u nekoj drugoj (npr. romantični život). Veza uz to jest i još jedno pogrešno videnje, a to je da su optimizam i pesimizam potpuno stabilne osobine s kojima smo rođeni. Iako stabilne osobine ličnosti imaju utjecaja na optimizam, odnosno pesimizam, naš pogled na život, očekivanja ishoda i sl. nisu nastali odjednom, odnosno velikim su dijelom naučeni. Samim time nisu nepromjenjivi. Iako nije lako mijenjati ustaljene obrasce mišljenja i emocionalnog doživljavanja, osoba se može uvježbati da prepozna svoje pesimistične obrasce, preispita ih, korigira onda kada je prikladno, namjerno usmjerava pozornost na pozitivne aspekte neke situacije kako bi došla do više uravnoteženog gledišta na trenutačne okolnosti kao i realističnijeg očekivanja od budućnosti. Dakle, uvježbavanjem se naši stavovi, oče-

kivanja i tumačenja situacija mogu pomaknuti prema optimističnijoj orijentaciji koja će biti korisna za našu dobrobit i zadovoljstvo životom. Konačno, potencijalno najopasnija zabuda jest da je optimizam imperativ i da uvijek treba gledati pozitivno, neovisno o okolnostima. Takvo gledanje vjerojatnije će voditi negiranju, izbjegavanju suočavanja s problemima ili samozavaravanju koji dugo-oročno mogu biti jako štetni. Jedini optimizam koji je koristan jest realistični optimizam, dakle onaj koji uključuje realne procjene okolnosti i vlastitih sposobnosti te razumnu vjeru u mogućnost pozitivnih ishoda. Primjerice, kada smo suočeni s izazovima koji imaju neizvjesne ishode, inzistiranje na stavu "sve će biti u redu", iako povremeno ohrabrujuće, može biti kontraproduktivno jer nas odmiče od konstruktivnog promišljanja o preprekama i problemima te njihovim potencijalnim rješenjima. Mnogo je korisnije gledište koje uvažava negativne aspekte i ishode koji se mogu dogoditi, ali zadržava vjeru da ćemo ili biti u mogućnosti da riješimo problem ili biti sposobni da se s njime nosimo. Prema tomu, za razliku od popularnog mišljenja, optimizam ne mora uključivati pozitivno gledanje ili "ružičaste naočale", ne moramo biti stalno i oko svega optimistični niti dobro raspoloženi. Ponekad će optimizam izgledati kao vedri, poletni pogled na svijet, ali ponekad će izgledati samo kao ustajanje iz kreveta. A u većini slučajeva negdje je između.

SMOTRA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Damir ŠPANIĆ

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 30. studenoga 2023. godine organizira 27. (4. virtualnu) Sveučilišnu smotru s ciljem promoviranja sveučilišnih i stručnih prijediplomskih i integriranih studijskih programa budućim studentima. Ovogodišnja Smotra održat će se na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti, Vladimira Preloga 1 (prizemlje desno) u 10 sati. Virtualno održavanje Smotre započelo je prije četiri godine si-

lom pandemijskih neprilika, no takav koncept, pokazalo se, usmjerio je Sveučilište u Osijeku prema inovativnijem pristupu koji je maturantima zasigurno mnogo bliži te je Sveučilište u Osijeku odlučilo zadržati moderniji pristup prezentacije svojih mogućnosti. Virtualna smotra namijenjena je prvenstveno maturantima i svim budućim studentima. Bit će predstavljene studijski programi 18 sveučilišnih sastavnica, a razlozi zašto kao mjesto studiranja odabrali baš Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u

Osijeku bit će predstavljene virtualnim šetnjama kroz studentski život, prikaz mogućnosti studiranja studenata s invaliditetom i psihološkog savjetovanja, smještaj i prehranu studenata, studentske udruge, stipendiranje i nagrađivanje studenata. Predstaviti će se i sveučilišni sport, Studentski zbor, Gradska i Sveučilišna knjižnica, Studentski centar te Centar za kvalitetu. Na stranicama Virtualne smotre bit će dostupni i korisni podatci vezani uz život u Osijeku, gradu koji danas s pravom slovi za sveučilišni grad po mjeri studenata.

KAKO PRATITI VIRTUALNU SMOTRU

● Na temelju e-baze srednjih škola, maturanata, institucija iz područja odgoja i obrazovanja kao i medija, bit će dostavljena poveznica na stranicu Virtualne smotre Sveučilišta u Osijeku, a koristit će se i društvene mreže. Virtualna stranica bit će interaktivna te će potencijalni studenti u određenom stvarnom vremenu moći uživo kontaktirati predakane za nastavu i studente pojedine sveučilišne sastavnice. Virtualna Smotra Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održavat će se unutar postojeće mrežne stranice manifestacije: <https://smotra.unios.hr/> Smotru je moguće pratiti i na društvenim mrežama: **Facebook:** @unios1975 **X:** @unios1975 **Instagram:** @unios1975

PREDSTAVLJAMO SVEUČILIŠNA IZDANJA

● Izdavačka djelatnost, kojoj Sveučilište u Osijeku pridaje veliku pozornost, rezultat je neprekidnoga znanstvenog i stručnog rada sveučilišnih djelatnika. Sveučilišni udžbenici, znanstvene knji-

ge, monografije i priručnici djela su koja opsegom i kvalitetom omogućuju samostalno studiranje određenih znanstvenih cjelina i trajni su doprinos afirmaciji i razvitku Sveučilišta u Osijeku.

Znanstvena monografija

● Naslov: Regionalni razvoj i regionalne neravnoteže u Republici Hrvatskoj
● Autor: izv. prof. dr. sc. Katarina Marošević

● Knjiga uobličuje opsežan pregled dosadašnjih istraživanja, kronološki prikazanih i praćenih u analizi regionalne ekonomske razvijenosti. Istraživanja su sustavna te sistematiziraju postojeće teorijske i empirijske spoznaje kao i rezultate domaćih i stranih autora koji govore o važnosti regionalnog razvoja i regionalne ekonomske politike. Knjiga je nastala kao nadogradnja postojeće strukture i istraživanja u doktorskoj disertaciji autorice, naslova Ljudski kapital i regionalni razvoj Republike Hrvatske. Imajući u vidu kako regionalne cjeline u suvremenom kontekstu preuzimaju važnost u provedbi adekvatnih mjera i poboljšanja u odnosu na nacionalno gospodarstvo kao nositelja ekonomske politike, knjiga daje uvid, odgovore i pojašnjenja kojim je slijedom do navedenih promjena došlo. Izdvaja se i predstavlja čimbenik ljudskog kapitala u definiciji

i teoriji nastavno na povezanost s regionalnim razvojem. Nadalje, pružen je uvid u teorije regionalnog rasta i razvoja, ali i naglašena važnost regionalne politike Republike Hrvatske, kao i analiza u odnosu na regionalnu politiku Europske unije. Sadržaj može poslužiti akademskoj zajednici, znanstvenicima, profesorima i studentima na različitim razinama studija - stručnim i diplomskim studijima te poslijediplomskim studijima. Sadržaj može poslužiti i drugima unutar akademske zajednice, ali i izvan njenih okvira. Naime, potencijalni korisnici mogu biti eksperti iz prakse te zaposleni u javnoj upravi kao i akteri regionalne politike i regionalnog razvoja, uključujući nositelje propisa i odluka na dr-

žavnoj, županijskoj i lokalnoj razini. Dakle, knjiga može nositeljima (regionalne) ekonomske politike poslužiti i pomoći pri oblikovanju smjernica u provođenju regionalne politike u Republici Hrvatskoj. Osim uvida u regionalnu politiku Republike Hrvatske, štivo pruža uvid i u osnove regionalne politike na razini izabranih zemalja članica Europske unije, ali i cjelokupne Europske unije. Značajne su promjene koje su uslijedile prije/prilikom/neposredno po pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. Naime, dinamična kategorija razvoja zahtjeva i kontinuiranu prilagodbu i primjenu neprestanim ažuriranjima kako bi se zadovoljio cilj osiguranja dobrobiti i kvalitete života građana. Stoga, uz naglasak, kako je regionalni razvoj, kao i većina drugih ekonomskih procesa iznimno dinamičan proces, nužnost je osigurati potencijalna buduća rješenja temeljena na ranijim spoznajama znanosti i prakse, a koja jesu sustavno obrađena i sistematizirana na jednom mjestu. Moguća rješenja promocije i poboljšanja regionalnog razvoja, svakako mogu biti temelj generiranja razvoja cjelokupnoga gospodarstva kao i temelj kreiranja novih proaktivnih politika.

STUDENSKI STRIP

● Uradci studenata diplomskog sveučilišnog studija Ilustracije na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku pod mentorstvom doc. art. Dubravka Matakovića

Petra Erar 2023